

DIRVA

THE FIELD

Nr. 34

Rugpj.-August 25, 1955
Cleveland, Ohio

Amerikos prieangyje

V. RASTENIS

Dabar jau būsiu du kartus kelias iš Europos į Ameriką, ir abu kartus per Angliją. Anglijoje gyvenantieji greičiausiai užsigauna dėl to krašto prilyginimo prie Amerikos prieangio, nes visi jie laiko save Europoje gyvenančiais ir europiečiais. Bet iš tikrųjų, atsidūrus Londono gatvėse, ypač ši kartą, man jau buvo sunkoka spręsti, ko čia daugiau: ar europiškumo, ar amerikietiško... Visų pirma kalba, parašai ir visa eilė išvirsinių požymių daug kuo primena Ameriką. Tik čia daugiau senų laikų palikimo.

Visiškai suprantama, kodėl yra to panašumo. Juk Amerikos gyvenimas daugiausia papročių ir stiliaus yra atnešęs emigrantai iš Anglijos, tiksliau tariant, iš visos Didžiosios Britanijos. Tik naujų aplinkybių ir susimaišymo su kitais emigrantais įtakoję čia susidarė visa eilė naujų bruožų, kurių Anglija neįėjo ir pasilikto daugelio požymių artima ir Europai. Pagaliau, juk ir pati Amerika ne taip jau ypatingai nuo Europos skiriasi, ypač, kad daugelis išvirsinių (ir gal net gilesnių) Amerikos gyvenimo bruožų pastaruoju metu skubiai persimetė ir į visą Europą, neišskiriant net tokių senovės kultūros židinių, kaip Roma arba Atėnai...

Visdėlto yra ir skirtumų tarp Amerikos su Anglija. Per kelias dienas visko negi palyginsi, bet vienas skirtumas ypatingai krinta į akį susitikus su Anglijos naujakuriais lietuviais. Tai gyvenimo sąlygos, ypač uždarbūs. Kai jie ima minėti uždarbūs, kai pamini savitinius uždarbūs, vis kažkaip sunku iškęsti nepaklausus: kaip? Ar aš gerai supratau? Ar per savaitę tiek? Ne per dieną?

Nedrįstu minėti tikslų skaičių, net neužsirašinėju jų, tačiau man atrodo, kad dažniausiai girdejam minint uždarbūs — penki, septyni svarai... Ir nesu tikras, ar teko sutikti daugiau kaip porą asmenų, minėjusių (savo ar kitų) uždarbį, išreiškiamą dviženkliais skaičiumi (dviženklis, kurio pirmasis ženklas yra 1, o ne 2 ar 3...). Turint galvoj, kad 10 svarų yra apie 27 doleriai, išeina, kad retas kas iš mūsų tautiečių tenai uždriba tiek, kiek Amerikoje bedarbio pašalpas vienam asmeniui mokama... O kai pasižiūri į kainas ir doleriais išverti, tai jos toli gražu ne tiek daug atsilieka nuo amerikinių kainų, arba kairur net priešingai: ne tik neatilieka, o jas netgi pralenkia. Tai kaip gi jie tenai išsiverčia?

Prisipažinsiu, man tai pasilikto mįslė, kurios per šešias dienas, ir tas pačias ne ekonominėms studijoms paskirtas, nei nebandžiau atspėti. Tik mačiau, kad kažkaip verčiasi. Tiesa, automobiliai labai maža kas tevažinėja, o jei vienas kitas ir važiuoja, tai tik "blusomis" (atsseit, Volkswagenais ar kitais panašaus tipo automobiliais), kurios yra užviešpatavusios ir Prancūzijos, ir Šveicarijos, ir Italijos, ir Vokietijos ir žymia dalimi Anglijos gatves bei kelius. (Tik Graikijoje vyrauja didieji amerikiniai automobiliai). Bet namai — "nuosavi" (nuosavi kabutėse, nes kiek ant jų stogų yra skolų užgulusių — kam gi

klausti ir nuotaiką gadinti!) — nėra retenybė.

Bėgo iš čia geresnių ekonominių sąlygų įšokdami daugelis, ir daugelis jau išbėgo, daugelis ir dabar dar galvoja bėgti, bet lyg ir jau nebe taip skuba, vadinasi, galvoja pagalvodami: gal bėgsim, o gal ir čia kaip nors išsilaikysim... Bet kaip išsilaikyti su tais uždarbais — pašaliečiui vistiek lieka mįslė, o tiems išsilaikantiems — meniška specialybė.

* *

Ir visdėlto, Anglijos Lietuvių Bendruomenė, skaičiumi prilygstanti vidutinę Amerikos vieno miesto lietuvių koloniją, sugėbėjo įsikurti sau du židinius, tokius, kokių nesugeba įsikurti net kaikiškos gana nemažos amerikinės lietuvių kolonijos. Atsirado tenai pakankamai entuziastų, pasiryžusių, kurie sugėbėjo įsteigti įgytį vietos lietuviams namus Londone ir vasaros sodybą užmiestyje. Ir tai ne šiaip kokias landynėles-pašiuos, o namus ir sodybą, kad yra ko pažūrėti! Ypač iš lauko. Namai Londone iš lauko atrodo lyg kokia turistų rezidencija! Vidurinė, tiesa, dar daug ko reiktų. Tenai tebevyrauja su visokiais trūkumais atkakliai kovojantis improvizacija. Bet galimybės didelės. Čia ir redakcija, ir organizacijų centrai, susirinkimų-pobūvių salės, ir viešbutis-pensionatas, ir valgykla, ir — pačioj gelmėj — "Rago Baras". Visur kur dar reikia taisymo, atnaujinimo, atšviežinimo, tinkamesnio apstatymo ir, žinoma, papuošimo — menininko rankos (o, kad būtų jėgų nukelti į ten keletai mėnesių V. Andriušį su Bričum iš Bostono, kurie išpuošė ALTS skyriaus namus!).

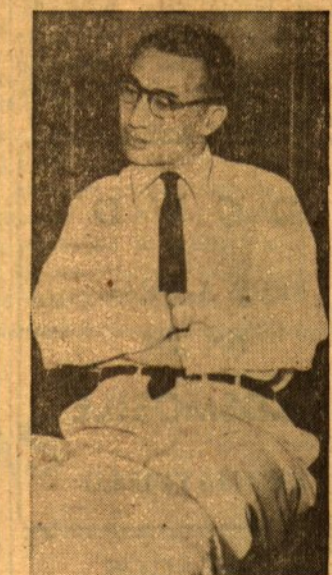
Labai būdinga (ir kartu kiek gaila...), kad "Rago Baras" turi būti dar žymus ekonominio pamato akmuo namams išsilaikyti. Jis ir glūdi "pačiame pamate". Jį ir dalininko ranka yra atitinkamai palietusi. Pagalvoji: nejaugi gerklė yra vienintelis kanalas mūsų tautiečių pinigų nukreipti lietuviškiems kultūriniais reikalams? Na, bet jeigu jau šis "kanalas" yra vienas iš sėkmingųjų, tai gal geriau, kad per jį irgi pinigais nueina lietuviško židinio naudai, negu daugelyje vietų jis nueina į svetimų karčiarninkių kišenes... Tokios mintys ateina žiūrint į

dailininko tamsė bare patiektus vaizdus, skatinančius sekti "protėvių pavyzdžiais", kurie rodo, kaip tie protėviai linksminosi alų-midų maukdami...

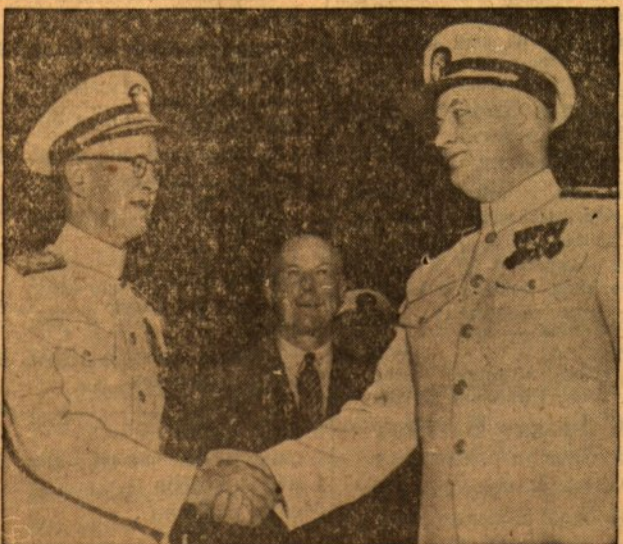
Išėivijoje taip vėrkintai reikalingi lietuviški pasaulietiški visuomeniniai židiniai turi du stiprius konkurentus: karčiamos ir bažnyčios su vienuolynais. Aš čia nesirengiu pasisakyti nei prieš vienus nei prieš kitus, ir juo labiau nelyginu jų naudingumo visuomenei ar paskiriems žmonėms. Tik viena yra aišku, kad tiems trims reikalams mūsų žmonių skiriamųjų lėšų proporcija nėra teisinga. Būtent, ir karčiamoms ir bažnyčioms mūsų žmonės daug lengviau ir daug dosniau atiduoda dalį savo uždirbamų pinigų, negu lietuviškiems pasaulietiškiems visuomeniniams-kultūriniais židiniams.

Nei karčiamos nei bažnyčios neturi vargo aiškinti pinigų davėjams, kur kada ir kaip jie katrą dolerį sunaudos, ir niekas nereikalauja iš jų apyskaitų, niekas nedaro revizių, o pinigus visgi gausiai neša. Joks kitas lietuviškas reikalas tokių privilegijų iš lietuvių visuomenės nesulaukia. Čia reikia daugybės aiškinimų, įtikinėjimų, gaudinimų, samatų, apyskaitų, revizių, o rezultatas — sulūžė skatikai, už kuriuos beveik kiekvienas, kas jau operuoja, susilaukia pelnyto pelno ely, bet labai nemažonių priekaištų ir pasmerkimų... Ot, kad taip įsivyratų mūsų toks dėsni: dalinti tas lėšas lygiomis trimis poreikiams. Jeigu kas nori ir melstis ir iš-

(Perkelta į 3 psl.)

Tibeto Dalai Lamos jaunesnysis brolis, taip pat budistų vienuolis, paspruko iš Tibeto į laisvą pasaulį. Jis turįs daug ką pasakyti apie dabartinę tragišką Tibeto padėtį Kinijos komunistų replėse.

Admirolas Arleigh A. Burke perėmė JAV laivyno viršininko pareigas (dešinė). Jį sveikina senasis viršininkas adm. Robert Carney. Admirolas A. Burke yra 53 metų ir laikomas labai artimu prezidento Eisenhowerio draugu.

DIRVOS 40 METŲ SUKAKTIS

Dirvos 40 metų sukaktis švenčiama šių metų spalio mėn. 9 d. Iškilmės ir sukaktuvinis koncertas įvyks Slovenian Auditorium — 6409 St. Clair Ave.

Jau baigiama susitarti dėl sukaktuvių kalbėtojų ir koncerto programos dalyvių. Tikimės, kad kitame Dirvos numeryje mes jau galėsime visą programą paskelbti.

Dabar gi, kada iki sukaktuvių belikę 6 savaitės, mes kviečiame visus Dirvos bičiulius, iš arti ir toli, tą dieną būti Clevelande ir drauge atšvęsti 40 metų sukaktį.

BILIONINIAI NUOSTOLIAI

Jūrų audros Diana sukelti didieji potvyniai Atlanto pakraščio JAV valstybėse padarė bilioninius nuostolius. Jau priskaityta virš 200 žmonių aukų, kurių skaičius dar padidės, nes daugelio žmonių dar pasigendama.

Prezidentas Eisenhoweris iš savo atostogų vietos kreipėsi į amerikiečius, kad visi ateitų nukentėjusiems į pagalbą. Pati vyriausybė planuoja plačią paramą nukentėjusioms vietovėms atstatyti, nes su potvyniais atsirado ir daug naujų bedarbių.

Nerimas Vakarų pusėje

Po Ženevos 4 didžiųjų konferencijos, neva "tarptautiniams įtempimo santykiams sumažėjus", propagandos tinklais, Maskva nutarė savo kariuomenės skaičių "sumažinti" 640.000 vyrų.

Sumažinusi, visvien Sovietų Sąjunga turės dar 3 milijonus kariuomenės (neskaitant komunistinės Kinijos), kas dar visvien viršys savo skaičiumi J. A. Valstybių ir D. Britanijos ginkluotąsias pajėgas sykiu paėmus.

Vakarų valstybėse kariuomenės skaičius nesudaro jokios pslapties, tuo tarpu komunistiniai kraštai savo kariuomenės skaičių laiko didžiausioje paslaptėje.

Šis naujas sovietų žygis turi manifestacinį "ženeviškos" atmosferos" tikslą, kurio pagalba daromas spaudimas Vakarų valstybėms, kad ir jos mažintų savo kariuomenės skaičių.

Maskva iš anksto garantavo sau satelitinį kraštų okupaciją taip vadinamu Varšuvos paktu. Tame pakte numatyta bendra karo vadovybė sovietiniam blokui ir nuolatinis Sovietų Sąjungos kariuomenės laikymas tose valstybėse. Iš to išeina išvada, kad Sovietų Sąjungos kariuomenė pasiliks visose bolševikų okupuotose valstybėse, kaip būtina garantija, tose valstybėse primestoms valdžioms išsilaikyti ir kaip garantija — tų valstybių priklausomybė Maskvos imperijai.

Amerikoniškoji karo vadovybė sako, kad virš 500.000 J. A. Valstybių karių dabar yra NATO vadovybės dispozicijoj. Tos karo pajėgos yra dislokuotos Vak. Vokietijoje, Prancūzijoje, Did. Britanijoje, Europos ir Artimųjų Rytų bazėse, kas ir sudaro vakariniam pasauliui, išsilaikymo garantiją.

Sovietų "taikos ofenzyva" ir jos pasiektieji vaisiai per ženevišką atmosferą sudaro di-

Prezidentas Eisenhoweris, atostogaudamas Colorado valstybėje, gal ir per daug fotografuojasi su savo sūnėnu meškeriojant, jodinėjant ir šaudant.

ALŽYRE IR MAROKE LIEJASI KRAUJAS

Prancūzijos Alžyre ir Maroke, suėjus dviejų metų sukakčiai nuo prancūzų nevykusių reformų pakeisti arabų vadų viršūnes, ir iki to laiko nepatenkinus arabų reikalavimų, vėl prasidėjo kruvinos kovos.

Per tris dienas nuo didžiųjų riaušių pradžios (jos prasidėjo rugpjūčio 21 d.) jau netekta 1700 žmonių. Daugiausia aukų yra Maroke, kur arabų pasipriešinimas organizuotesnis ir kietesnis. Beveik trečdalis aukų sudaro Prancūzijos kariai ir kiti europiečiai.

džiausį pavojų. Atsirado galvų, kurios iki šios dienos nenori suprasti, kad cinizmas ir melagystė, Maskvos valdžiai yra nuolatine duona. Tos galvos jau pradėjo viešai šaukti, kad būtų mažinama ir net atitraukiama iš Europos J. A. Valstybių kariuomenė, būtų mažinamas krašto apsaugos ministerijai biudžetas, sustabdoma pramonė karo reikalams ir t.t. Tokiu būdu taikomas skaudžiausias smūgis Atlanto Paktui, kas sudaro pagrindinį sovietų politikos tikslą.

J. A. Valstybių ir Prancūzijos karo žinovai, labai kritiškai pasisakė dėl Edeno projekto apie neutralią juostą tarp Vakarų ir sovietiškos zonos Europoje. Tas projektas buvo patiektas Ženevoj, 4 didž. konferencijoj ir turės būti išspręstas ateinančioj, 4 užsienio reikalų ministerijų konferencijoj.

Po susijungimo Vokietijos, Ede-

nas siūlo demilitarizuoti Rytų Vokietiją, kas būtų priimtina J. A. Valstybėms ir Prancūzijai. Iš anksto reikia manyti, kad Maskva norės tą neutralią juostą pagilinti — pastumti toliau, o tai koncesijai nei J. A. Valstybės nei Prancūzija nėra pasirušiosios. Tokios neutralios juostos sudarymo, abi tos valstybės norėtų sovietinėj zonoj, t. y. tomis valstybėmis, kurios rubiežiuojasi su Vokietija, kas ir vėl aišku, bus nepriimtina Sovietų Sąjungai.

Kiekvienas karo žinovas supranta, kad demilitarizuota zona nebuvo ir nebus pastovus, bet laikinis klausimo išsprendimas, todėl ir jam nepriduodama didelės reikšmės, nes toji zona nesudaro jokios kliūtis agresijai. Geriausiai tai prisimena prancūzai. Pagal Versalio sutartį buvo padaryta demilitarizuota zona Pareiny, bet atitinkamu laiku Hitleris į ją įvedė savo kariuomenę, nesutikdamas jokios reakcijos iš užinteresuotų valstybių pusės.

NATO kariuomenės vadovybė jau nebeslepia savo susirūpinimo dėl sovietų "taikos" manevrų. Jos nuomone taip vadinamoji ženeviška atmosfera gali greit susilaukti fatališkų rezultatų — Atlanto Pakto išardymo.

Juozas Šarūnas

Izraelis ir Egiptas pešasi

Egipto-Izraelio pasienyje, nors ir vyksta tarpusavio pasitarimai, taikai surasti, vis neramu. Žinių agentūros praneša, kad sekmdienį buvo užmušti trys ir sunkiai sužeisti aštuoni Egipto kariai. Esą, Izraely esanti vidaus krizė atsiliepa nervuotumu ir pasienį ir žydai karingumu pertempia stygą.

VISAM PASAULY

• Maskva pranešė, kad sutinka su Vakarų Vokietijos kancelerio Konrado Adenauerio pasiūlymais svarstyti Vokietijos sujungimo ir belaisvių grąžinimo klausimus. Derybos vyksiančios Maskvoje rugsėjo mėn. viduryje.

• Argentinoje peronistų santykiai su katalikais vėl paastrėjo. Apvaldžius įvykusį sukilimą peronistai vėl nenori katalikams duoti jokių nuolaidų.

• Paryžiuje plačiai minima 100 metų sukaktis nuo YMCA organizacijos įsisteigimo. Dalyvauja apie 10,000 atstovų iš 70 kraštų.

• Lietuvoje mirė teisininkas Povilas Pakarklis, komunistams pavergus Lietuvą, jiems nuėjęs besąlyginiai tarnauti. Kurį laiką buvo komisaru, gi paskutiniu laiku dirbo Vilniaus universitete.

• Didž. Britanijos princesė Margareta atšventė 25 metų amžiaus sukaktį ir jau esanti pasiruošusi tekėti už išsiskyrusio kap. Peter Townsend.

• Kinijon išleisti trys JAV buvę kina studentai jau apkalinto amerikiečių įstaigas, kad jie buvę terorizuojami ir persekiojami.

„Darbingoji“ sesija

"Draugas" apie pastaruosius Vliko posėdžius (rugpjūčio 12-13) rašo:

"Kad ši sesija buvo labai darbinga, aiškintina ir vadistų atstovų joje nedalyvavimu. (Nedalyvavo LTS ir LLKS atstovai. Red.). Šitie asmens savo pašalinėmis kalbomis ir pareiškimais tik trukdydavo Vliko darbą. Bet, žinoma, kitaip ir negalėjo būti, nes jiems buvo ir yra svetima visa tai, kas demokratiška".

Sesijos darbingumą "Draugas" taip apibūdina antraštėje per visas septynis pirmojo puslapio skiltis: "VLIKAS PALIEKAMAS DARBAMS EUROPOJE". Bet čia pat pridėdama, kad: "Posėdžių gali būti ir Amerikoje". Ir dar: "Nėra partijų taryboje dirbti".

Taigi, sesijos darbingumas svarbiausia bus tuo pasireiškęs, kad nutarta pasilikti Reutlingene "darbams", nors ir nėra darbininkų...

Kiti sesijos darbingumo požymiai, anot "Draugo": "Patvirtinta Kontrolės Komisijos padarytas pajamų-išlaidų patikrinimas, priimta šių metų antram pusmečiui samata, apsvastyta daugybė kitų klausimų, priimta nutarimų ir t.t." Kitaip sakant, patvirtintas pirmo pusmečio ir aprūpinimas antram pusmečiui keilolikos "dūšių išlaikymo" planas... Tik kokias ta "daugybė kitų klausimų ir nutarimų"?

Vliko veikla, anot "Draugo" nuolat besiplečianti, ypač "Užsienio Reikalų Tarnybos" ir "Informacijos Tarnybos" srityse. URT atlikusi "masės uždavinį, surišų su Lietuvos uždavinį populiarinimu ir jų gynimu tarptautinio gyvenimo bare"... Informacijos Tarnyba aprūpinanti medžiaga eilę radiofonų...

Taip buvo ir pernai, ir užpernai. Kur čia veiklos išsiplėtimas, sunkoka įžiūrėti, ypač, kad esam patyrę, jog radiofonai kaip pirma, taip ir dabar, tik nedidelę dalį IT paruoštos informacijos šiaip taip, atitinkamai prisitaikę, panaudoja, o vienas iš svarbiausių, per keletą mėnesių tą medžiagą stebėjęs, esąs nutaręs nuo šio pavasario visą ją... mesti į krepšį, kaip netinkamą.

Dar "Draugas" praneša, kad Vlike "susikonsolidavo demokratinės grupės". Kaip susikonsolidavo? Ogi štai kaip: "Priešpaskutiniame posėdyje buvo užsimita praplėsti bendradarbiavimą Vlike. Bet ūkininkų ir Soc. Demokratų centrai kitaip apsisprendė. Vietoje eiti į Vliką pozityviam darbui, jie tempia pas save Vliką į JAV, kur jis neišvengiamai turės būti likviduotas. Todėl aišku, kad šitų grupių keliai skiriasi nuo kitų šėsių, kurios apsisprendė kitaip — Vlikas išlaikytinas ir jo vieta tik Europoje".

Belieka "pasveikinti" ūk. Part. ir Soc. Dem. centrus, kaip "Vliko grovėjuos", kuriems, turbūt, irgi "svetima visa tai, kas demokratiška".

* *

"Naujienos" jau kita gaida apibūdina pastarąją Vliko sesiją. Anot jų: "Vliko sesija J. A. Valstybėse. Iš numatyto persiorganizavimo nieko neišėjo".

Čia sakoma, kad Vlike buvo įsitikinta, jog "valdžios krizė" Vlike išspręsti neįmanoma, todėl viskas lieka, kaip buvo. Kalbėta apie rimtą tarptautinę padėtį, apie sunkėjantįs sąlygas laisvinimo darbui ir apie būtinumą Vliko vykdomiesiems organams efektingai veikti, bendradarbiaujant su visais kitais lietuviškais veiksniais...

(Kelinti metai apie tai kalbam?)

Vlike šį kartą buvo nusileista New Yorko centrų (ne visų, o tik "šešių", t. y., keturių KD bloko, liudininkų ir mažiųjų) reikalavimui suaukinti sesiją New Yorke. Tam tikslui atli-

(Perkelta į 6 psl.)

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Įrašyta kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Pradžią savaitę iš New Yorko mus pašaukė Emilija Rastienienė, pranešdama liūdną žinią, kad ten mirė daug žadėjęs ir meno kūrybai gerai pasiruošęs dail. Petras Kiaulėnas. Deja, laikraštis jau buvo atiduotas spaudai ir žinios nebegalėjom pranešti.

Dail. Petras Kiaulėnas buvo artimas Dirvos bičiulis, nuolatinis jos skaitytojas. Tik keturias dienas prieš mirtį dail. P. Kiaulėnas yra redakcijai atsiuntęs laišką, kuriam labai ryški jo tragiška sveikatos padėtis. Laiško pabaigoje toks sakynys: "Širdingiausi linkėjimai, sveikatos ir sėkmės. Taip pat išvermingo darbo redaguojant puikų savaitraštį".

Šis sakynys yra tarsi nujaustas atsivertinimas su redakcija ir su visa Dirvos skaitytojų šeima...

Petras Kiaulėnas buvo gimęs 1909 m. sausio 10 d. Pandelio v. Buvo baigęs Kauno meno mokyklą, Karališką meno akademiją Romoje ir architektūrą Parizėje. Jo dailės darbai buvo aukštai vertinami. Nors ir sunkiai sirgdamas iki mirties kūrė ir paliko vertingą savo darbų rinkinį.

Skaudu, kai gerai pasiruošę, vyrai, nesulaukę 50 metų, turi pabaigti šios žemės kelionę...

Nekieno neraginami dabar visi rašydami apie varguos paplūdusią Lietuvą, tėvynės žodį rašo iš didžiosios raidės. Tai tikrai gražus ir prasmingas tėvų žemei nusilenkimas. Nusilenkimas jos kanciai ir, reikia tikėti, drauge pasižadėjimas ne tik ties tuo žodžiu pripuolamai staptelti, bet ir nuolat dirbti.

Iš daug kur ateina nusiskundimai, kad su tremtinio lazda iš savo žemės išėję Lietuvos vaikai, per greit paklysta ar per lengvai susigundo svetimuose keliuose. Ir vienokių ir kitokių, dažniausiai pagrįstų, o kartais gal ir nepagrįstų nusikaltimų jam prirašo.

Jei tie priekaištų dūmai jau ima mūsų akis graužti, tikrai tikėkim, kad nelaiku ir nevietaoj yra pakurta ir ugnis. Ar nevertėtų mums dabar, kada dar tėvynės žodį rašome iš didžiosios raidės, ir apie tuos priekaištus rimčiau susigalvoti. Ir ne tik susi-

galvoti, bet juos rimtai išnagrinėti, jų žalą ryškiau iškelti ir nuo jų atspalaiduoti.

Atrodo, kad tokiom lietuviybės rekolekcijom atėjęs pats aukščiausias laikas. Negi dagyvensime iki to, kad tėvynės žodį rašysime iš didžiosios raidės, bet mūsų darbai ir mūsų tautinių pareigų atlikimas bus jau nevertas net pusės to švento žodžio.

Aukščiausias laikas pagalvoti, aukščiausias laikas pažinti ir dažniau kalbėti apie išsineštus iš tėvynės įsipareigojimus ir šventus prižadus.

Prieš trejetą metų į Dirvą buvo atėję protestai iš tulų Detroito tariamų lietuvių, kurie neva buvo įžeisti juos raudonųjų garbintojais pavadinus.

Dabar štai, "Vilnis" ir "Laisvė", Maskvos reikalų ištikimos tarnaitės paskelbė, kad Detroito likviduotas buvęs "Detroito Lietuvių Radijo Klubas". Ir to klubo turėti pinigai dabar atiduodami, po \$1500 "Vilniai" ir "Laisvei".

Tas radijo klubas, kaip įtartas neištikimu Amerikai, Detroito nebegavo radijo transliacijų. Ir to klubo valdyba, nebesitikėdama jų gauti, turta paskirstė ne kam kitam, kaip tom pačiom Maskvos tarnaitėm, kurios taip pat, kaip ir tas radijo klubas, ištikimybę Amerikai tikrai nepasižymi, nors apie tai dažnai ir kalba.

Po tuom turto paskirstymo aktu yra penkios pavardės: G. Nausėda, P. Smalstis, J. Gugas, S. Masytė ir N. Belūnienė. Ar tas aktas nėra naujas įrodymas, kas tiems asmenims, kurių dalis prieš trejus metus taip energingai protestavo, labiausiai rūpi ir kokiems tikslams jie dirba?

Manau, kad apie tai nebėra prasmės kalbėti. Miško paukštis tik į mišką ir žiūri...

Išidėmėk

DIRVOS

adresą —

1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio

KAS ir KUR

• Juozas Bačiūnas rugsėjo mėn. viduryje išvyksta ilgesnei kelionei į Europą.

• Vincas Rastenis kelias dienas viešėjo Clevelande ir su artimaisiais pasidalino įspūdžiais iš ilgos kelionės po Europos kraštus. Iš Clevelando vyksta į Chicago ir pas J. Bačiūną į Tabor Farm.

• Dr. Albertui Geručui, mūsų nuolatiniam bendradarbiui Europoje, suėjo 50 m. amžiaus sukaktis. Artimiausiu laiku su Dr. A. Geručiu savo skaitytojus plačiau supažindinsime.

• Dr. Jonas Papiėnas, Dirvos bendradarbis iš Chicagos, su šeima išvyko ilgesnėn kelionėn Ameriką pažinti. Į Chicago grįš rugsėjo mėn. 5 d.

• TMD 121 kp. ir Racine, Wis. Lietuvių Choras įstojo nariais į Vasario 16 gimnazijos šalpos būrelį Nr. Nr. 74 ir 45, įmokėdami po 20 dol. metinę nario normą.

• Bronius Juodelis redaguos studentų santariečių stovyklos, įvykstančios rugsėjo 8-11 dd. Tabor Farm, Sodus, Mich., humoro laikraštėlį.

• Julius Šmulskštys, neseniai pakviestas asistentu į Indianos universitetą, studentų santariečių suvažiavime kalbės apie pragmatinę politiką.

• Danguolė Variakojytė tvarko studentų santariečių suvažiavimo progą įvykstančią jaunųjų dailininkų parodą.

• Studentų santariečių Los Angeles skyriaus pirm. P. Jasiukonis Santaros suvažiavime padarys skyriaus veiklos pranešimą.

Iš Los Angeles žada dalyvauti keturių kolegų delegacija ir parodyti jų pačių susuktą filmą iš skyriaus veiklos.

• R. Babickas, R. Mieželis, Z. Rekašius ir kiti sudaro studentų santariečių stovyklos lauzų pravedimo kolektyvą.

DETROIT

ISKYLOS

Nemažas būrys skautų ruošiasi vykti iškylon į Kanadą prie vykstančios pasaulinės skautų Jamboros. Visi vietos skautų vadovai ir būrys berniukų išvyksta į p. Bieliūno ūkį, kur suvažiuos iš daugelio vietovių lietuvių skautai. Iš ten bus ekskursijos į pačią Jamborę. Šiai išvykai vadovauja ps. Vladas Siutis. Išvykstama rugpjūčio mėn. 26 d.

Skautų "Mindaugo" draugovė, kurioje yra daugiau paauglių berniukai, šią vasarą, dar prieš stovyklą, turėjo trijų dienų iškylą ir po stovyklinę iškylą kartu su skaučių draugove. Pastaroje iškyloje visos skautės įsigijo po aukštesnį patyrimo laipsnį. Berniukai pasitenkino poilsiu, pasimaudymu ir laisvu pabūvimu gamtoje. Skautų draugovė dar numatiusi šiais metais turėti dvi iškylas patyrimui ir laipsniams įsigyti.

SKAUTŲ BŪKLAI

Pasktn. Antano Banionio vadovaujama "Mindaugo" skautų draugovė pradėjo rudens ir žiemos skautiško darbo programą. Kiekviena draugovės skiltis ruošia savo būklus. Būklai bus pri-

Istaiga, kuri siūnia paketus į Europą. Mes garantuotai paketus pasiūnčiame ir į Lietuvą, Latviją, Ukrainą, Lenkiją.

SENA FIRMA, SENAS BIZNIS

J. Kamienski
JANIQUE TRADING CO.

1029 FAIRFIELD AVE.

prie West 11 St.

Cleveland 13, Ohio

Visi kaštai apmokami čia. Jūsų artimieji, gaudami siuntinį, nieko nemokės.

Rašykite, aplankykite ar šaukite telefonu CH 1-5547.

Visų rūšių paketus galite apžiūrėti mūsų ofise.

Atidaryta kiekvieną dieną nuo 12 val. iki 8 val. vakaro.

Taip pat ir šeštadieniais.

(35)

BALSUOK UŽ

George Zimmerman

CANDIDATE FOR

JUDGE

OF THE MUNICIPAL COURT

TURI PUIKIAUSIĄ PASIRUOSIMĄ GERAI

ATLIKTI TEISĖJO PAREIGAS

Išrinkit GEORGE ZIMMERMAN teisėju

RINKIMAI ANTRADIENI,

SPALIO MĖN. 8 D., 1955

6 metų darbo pradžia sausio mėn. 4 d., 1956 m.

vačiuose skautų tėvų namuose. Būkle bus stalo tenisas, patefonas tiksliai su lietuviškomis plokštelėmis, maža skautiška biblioteka, pagal galimybę skautiška rankdarbių dirbtuvėlė ir kita. Numatoma būklus papuošti atitinkamais skautiškais darbais ir papuošimais.

Būklų įsiruošimo iniciatoriai, kurių tarpe yra be galo energingas skautų draugas ir iš Lietuvos laikų skautas Česlovas Anušis, tikisi iš skautų pilno užsidedimo šiam darbui ir skautų tėvų galimai didesnės paramos, būtent, skatinti berniukus rankdarbiams ir naudingam laikui praleidimui.

Antroji skautų draugovė, taip pat numato pradėti vykdyti tokį pat skautų būklų įsiruosimą. Šiai draugovei draugininku paskirtas neseniai iš karinės tarnybos sugrįžęs skautas vytiš Justinas Kirvelaitis.

BŪTI GERU PARAPIJONU...

Būti geru parapijonu, tai reikšti, pagal didžią gerb. Šv. Antano bažnyčios kleboną kun. I. Boreišį, privalu neapleisti parapijos pikniko. Tarsi, tai šeštąs Bažnyčios įsakymas: Metinio parapijos pikniko neapleisk! Pagal jį gerb. klebonas per pamokslą išbarė skautus, o daugiausia jų vadovus. Atsitiko ir šiomet, kaip ir kitais metais, kad skautai dvi savaites stovyklavo, o tuo metu buvo parapijos piknikas.

Skautai stovyklaudami šv. Mišių neapleido ne vieną sekmadienį. Ar jiems buvo privalu dalyvauti pikninke tarp besilinksminančių piknikautojų arba nutraukti stovyklą. Turbūt aišku ir pačiam gerb. klebonui, bet tik įdomiausia, kas jį paskatino viešai per pamokslą gerokai pabarti. Ar čia tik nebus įtaka kai kurių, net ir visuomenei žinomų asmenų, kurie buvo suinteresuoti, kad skautai neturėtų savo stovykloje pamaldų ir negantų kunigo?

Širdžiai skaudu ir sielą lyg pelenais užberia, kai pikta valia net ir per Bažnyčią mėgina dorai skautų organizacijai tamsius šešėlius primesti.

Tą pat dieną ir kitos organizacijos turėjo savo pobūvius. Ateitininkų jaunimo irgi tame piknike nesimatė. Nukentėjo skautai. Čia ne piknikas buvo priežastimi.

a. b

D O W D

FOR A DEAL

ON AN

OLDSMOBILE

2900 MAYFIELD

CHICAGOS

GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRospect 8-1717
Rezidencijos REpUBLIC 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
4455 S. California Ave.
Chicago 32, Ill.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
Šaukite — YA. 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9, šeštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmd.
tik susitarus.

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais
12-4 p. p. šeštadieniais.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biuletenus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas		Milžino paunksmė	
V. Minkūnas	2.00	Balys Sruoga	2.50
Anoj pusėj ežero		Mėnuo vad. medaus	
P. Andriūšis	1.50	N. Mazalaitė	2.50
Aukso kirvis		Naktys Karališkuose	
Juozas Švalistas	2.50	L. Dovydnas	2.00
Apie laiką ir žmones		Ora pro nobis	
J. Aistis	2.50	J. Gilauda	4.00
Audra Žemaičiuose		Orfėjaus medis	
VI. Andriukaitis	2.20	A. Nyka-Niliūnas	3.00
Atlaidų pavėsy		Pažemintieji ir nuskriaustieji	
P. Abelkis	4.00	F. M. Dostojevskis	2.50
Aukso ruduo		Popular Lithuanian Recipes	
M. Vaitkus	1.25	J. J. Daužvardienė	2.00
Būdas: Senovės Lietuvių...		Po Tėvynės dangum	
Sim. Daukantas	4.00	Žodžiai vytės Nemunėlio.	
Būkite sveiki		Paveikslai V. Augustino	2.00
Dr. S. Biežis	2.00	Pragaro pošvaistės	
Baltasis Vilkas		V. Alantas	3.50
K. Binkis	1.00	Pirmas rūpestis	
Balutis		Jurgis Jankus	2.00
J. J. Bačiūno leidinys	1.50	Pietų vėjelis	
Buriavimas ir jūrininkystė		Vytė Nemunėlis	1.00
B. Stundžia	2.00	Paklydę paukščiai I	
Cezaris		Jurgis Jankus	2.20
Mirko Jelusič	2.00	Paklydę paukščiai II	
Didžioji Virėja		Jurgis Jankus	2.00
V. Varnienė	6.00	Pietų kryžiaus padangėje	
Didžioji kryžkelė		Sudarė Gaučys	4.50
B. Brazdžionis	2.00	Paskutinis Prūsų sukilėlis	
Duktė		M. Springborn	2.00
Alė Rūta	2.40	Petras Širvokas	
Daiktai ir nuorūkos		Juozas Švalistas	2.70
Leonardas Žitkevičius	1.00	Po raganos kirvį	
Don Kamiliaus mažasis		Jurgis Jankus	1.50
pasaullis		Pabučiavimas	
Guarešchi	2.50	J. Grušas	1.50
Didžiosios atgalios		Rytų pasakos	
R. Spahs	3.50	V. Krėvė	3.00
Doleris iš Pittsburgho		Raudoni batukai	
Stepas Zobarskas	0.80	Jurgis Savickis	1.50
Eldorado		Sudie, pone Čipse	
J. Švalistas	1.80	James Hilton	0.70
Gyvačių lizdas		Strėlė danguje	
Francois Mauriac	2.00	Henrikas Radauskas	2.00
Gimdytoja		Saulės Takas	
Francois Mauriac	1.75	Nelė Mazalaitė	3.50
Gabija, literatūros metraštis		Šilkai ir vilkai	
	6.50	Runcė Dandierius	1.00
Gintariniai vartai		Senųjų lietuviškų	
N. Mazalaitė	2.00	knų istorija	
Gyvuolių ūkis		V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
George Orwell	1.00	popr. virš.	2.00
Giesmė apie Gedimą		Saulutė debesėlius	
B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00	L. Žitkevičius	1.50
Jaunai inteligentei		Šventieji akmenys	
V. Andriukaitis	1.25	Faustas Kirša	2.00
Kryžkelės		Šventoji Lietuva	
A. Vienuolis	3.50	Jurgis Savickis	3.00
Kaimynai		Teresė Neumanaitė	
J. Paukštelis	2.50	J. Burkus	3.00
Kaip jie mus sušaudė		Tipelis	
J. Petraitis	1.80	Trumpa diena	
Kuprelis		Alė Rūta	4.00
Ignas Seinius	2.00	Pulgis Andriūšis (iršta)	3.00
Kellai ir kryžkelės		Tomas Nipernadis	
Putinas	2.50	August Gailit	2.50
Kon - Tihi		Tarp pelių ir vyrų	
Thor Heyerdahl	3.75	John Steinback	1.20
Kaimiečiai		Užgesęs sniegas	
V. S. Ryumont I-II-III-IV		Aloyzas Baronas	2.50
I ir II dalis	po 3.00	Ugnies pardavėjas	
III ir IV dalis	po 3.50	Balys Rukša	1.00
Kudirkos raštai		Uždraustas stebukas	
	5.00	Stasius Būdavas	2.00
Loreta		Užuovėja	
Stasius Būdavas	1.80	M. Katiliškis	3.50
Kregždutė I		Vanagaitis	
A. Rimkūnas	1.50	monografija	2.00
Kregždutė II		Valerijono lašai	
A. Rimkūnas	2.75	Dr. S. Aliūnas	1.00
Kiškučio vardinės		Vilnius Lietuvos gyvenime	
Stasys Dziugas	1.50	Dr. A. Šapoka	1.50
Lietuvos Istorija		Velykų pasakos	
Sruogienė	3.00	N. Butkienė	1.00
Lietuvos pinigai		Vyturėliai Laukuose	
Juozas K. Karys	5.00	Vikt. Šimaitis	0.70
Lietuva		Trylika nelaimių	
A. Bendorius	2.75	R. Spalis	1.20
Laiškai žmonėms		Vaiškų knygelė	
G. Papini	2.00	M. Valančius	1.80
Moters širdis		Varpai skamba	
Guy de Maupassant	2.60	Stasius Būdavas	2.50
Lyrikos kraitis		Žemaičių krikštas	
Medžio raizginiai		P. Abelkis	2.50
Ign. Končius	5.00	Žemaitis nepražus	
Mikuckis	2.50	Balys Sruoga	3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite:
DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Sun bu Dau... Fun bu Night!

CEDAR POINT

ON-LAKE-ERIE

NOW GREATER THAN EVER! Recreation for the entire family... swimming, fishing, boating, moonlight cruises, tennis, picnics. Free movies, dancing, and spectaculars. New Midway attractions. Good restaurants, bars, popular prices. Children's playroom, sitter service. Sunday services for all faiths.

Family Accommodations
HOTEL BREAKERS
Cleveland: SU 1-7270
AMPLE PARKING
U.S. Highway 6, six miles east of Sandusky
Passenger Ferry Service from Sandusky

FINEST BATHING BEACH IN THE WORLD!

Lietuvos jaunasis ūkininkas isikuria Columbijoje

Savo odiseją pasakoja agr. dr. E. Balsevičius

— Kiek Jūs dabar turite žemės, ką auginatė, kuo prekiaujate, ir kaip Jums bendrai sekasi?

— Kaip praeitame Dirvos numeryje minėjau, pradžia buvo nelengva. Bet po pirmų pasisekimų, pirkomę ūkį, daugiau išsinomavome, įsigijome kelis traktorius. Aš pats tebedirbau toje pačioje įmonėje, kur apyvarta didėjo, nežiūrint, kad viename krašte siautė, ypač mūsų apylinkėje, politinės žūdynės. Mano alga taip pat didėjo, nes gaudavau procentus nuo bendros apyvartos.

Šeštadienius ir sekmadienius dažniausiai praleisdavau savo ūkiuose. Pamidorų auginimas buvo nuolat didinamas. Reikėjo kreiptis ir į bankus bei žemės ūkio kredito įstaigas, kada reikėjo daugiau ir daugiau žemės ūkio mašinų įsigyti.

Tokių būdų pajamos augo ir davė progos pradėtas ūkio šakas toliau plėsti. Tarnyboje buvau perkeltas iš Valle de Cauca į sostinę Bogotą. Tenai buvau paskirtas techniniu direktorium toje pačioje firmoje, vadovauti daugiau prekybinio darbo visiems firmos agronomams. Teko aplankyti ir pagrindinai pažinti pačias įdomiausias ir svarbiausias profesinių atžvilgiu žemės ūkio krašto sritis, gyvulininkystės, ryžių, medvilnės apylinkes. Tuo laiku, nors ir turėjau kaip tik aukščiau paminėtą galimybę pažinti visas svarbiausias krašto ž. ū. ir gyvulininkystės sritis, nekalbant apie ypatingai geras atlyginimo sąlygas, jau buvau apsisprendęs prie pirmos progos pradėti dirbti savarankiškai. Ta proga greitai pasitaikė.

Per šiuos šešerius metus tikėjau ir stengiausi laikytis kai kurių principų. Pirmiausia, stengiausi kaip galima geriau pažinti žemės ūkio sąlygas ir darbo metodus iš vietinių gyventojų. Antra, pagrindinės reikšmės yra pažinimas vietinių gyventojų galvavimo būdo ir jų įpročių. Jų gerai nesuprantant dažnai galima sulaukti nemalonių pasekų. Visus darbus ir jų vygdymą kiek laikas leido bandžiau prižiūrėti asmeniškai.

Mūsų žemė yra Valle de Cauca, pačiame derlingiausiame ir intensyviausiame krašto departamente, yra labai brangi. Nuosavos žemės turiu tik 80 hektarų, (apie 160 akrų) gi išnuomos beveik 1000 ha. Šios žemės yra ne vienoje apylinkėje, bet sudaro tris savarankius ūkius, kiekvienas apie 300 ha.

Auginame kukurūzus, pupeles ir pamidorus. Apdirbame šią žemę su 12 traktorių iš JAV fabrikų ir 4 susisiekimo mašinomis. Per metus sėjame ir nuimame derlių du kartus. Pagaminti produktai naudojami grynai krašto apyvartai. Jų kaina nėra pastovi ir labai svyruoja.

Prekybos įmonė parduoda didelę daugumą cheminių produktų prieš augalų kenkėjus ir ligas. Be to, įvairius įrankius žemės ūkiui ir gyvulininkystei, trąšas, pašarus, sėklas ir kt.

Lankdamas ž. ū. parodą Muenchene, Vokietijoje, šių metų mėnesio padariau sutartį dėl atstovavimo mažesnio pajėgumo traktorių fabriko "Agrin" Werke. Ši vokiečių firma yra didžiausias šios rūšies ž. ū. mašinų fabrikas Europoje. Be to, buvo užmegzti asmeniniai ryšiai su kitom vokiečių firmom, kurios parodė didelio susidomėjimo prekybiniais santykiais išvystyti.

Iki šiol apyvarta yra džiuginanti ir įdėtos viltys mūsų neapvyllė. Didžiausios svarbos prekybiniame darbe yra geri santykiai su klientais, geras jų aptarnavimas, ypač jų lankymas tiesiog ūkiuose ir laukuose. Būtinai jiems patarti, pademonstruoti kaip ir kada jie privalo naudoti. Toks stropus ir nuolatinis darbas laukuose niekad nepalikis pardavėjui be vaisių.

— Ką Jūs galėtumėt bendrai pasakyti apie gyvenimą Columbijoje ir galimybes ten kurtis?

— Gyvenimas Columbijoje ir visoje P. Amerikoje yra visai skirtingas kaip Europoje arba Š. Amerikoje. Lotynų rasės žmonės, susimaišę su vietiniais indėnų tautelėmis ir iš Afrikos atgabentais negrais turi dar daug senųjų ispanų papročių. Tik atvykus tuoju pastebimos kai ku-

rios ypatybės, pavyzdžiui, visai skirtingi santykiai tarp moterų ir vyrų, didelės politinės aistros, religinis fanatiškumas, mokesčiai tiek prekybiniuose, tiek asmeniškiuose santykiuose ir t.t.

Sunku čionai rasti tikrą širdies draugystę, nuosirdų vaišingumą. Vyrauja didžiulis materializmas, visi galvoja ir kalba tik kaip "padaryti" pinigą ir daug priemonių tam tikslui siekti nėra padorios ir pateisinamos.

Vyrauja paviršutiniškumas visais atžvilgiais. Nežiūrint į tai, žmonės yra gabūs, apsiurkūs, paviršutiniškuose santykiuose labai malonūs ir meilūs. Civilizacijos vaisius greitai supranta ir moka juos pritaikyti savam krašte. Labai pažangūs. Gerai vietinius gyventojus supratęs galima lengvai prie jų prisitaikyti ir gerai sugyventi.

Columbijos klimatas yra grynai tropinis, todėl, kiekviena krašto vieta turi savo nuolatinę, tą pačią temperatūrą ištisus metus pagal aukštį nuo jūros paviršiaus. Yra karštų, drėgnų sričių, kur labai, sunku ilgesnį laiką išlikti sveikam. Tačiau 1000 metrų aukštumoje, kurioje gyvenau jau šešeri metai, klimatas yra kaip Lietuvoje vasara.

Visiems užsieniečiams labai patartina kas metai paatostogauti 3-4 savaites kitoje aukštumoje. Tuo būdu organizmas sustiprėja ir klimato monotoniškumas yra pertraukiamas. Suglaudus galima pasakyti, jog klimatas beveik visiems yra lengvai pernešamas.

Columbija yra turtingas ir pažangus kraštas. Progresas čionai eina dideliais žingsniais ir priekį. Gyventojų skaičius greitai didėja ir jų gyvenimo lygis taip pat eina geryn. Nors klimato ir žemės atžvilgiu palankiose krašto srityse gyvena labai daug žmonių, tačiau dar yra begalinės krašto srytys neapgyventos dėl kelių stokos.

Valdžia remia žemės ūkį ir pramonę. Duoda įvairių palengvinimų kapitalo importavimui. Čionai dar nėra šovinistinio nacionalizmo ir užsieniečių neapykantos, nors jau ir galima pastebėti šią tendenciją. Tai nesu-

ty, kurie pradeda ekonominiai stiprėti ir tautiniai orientuoti (gaudami vis daugiau pasitikėjimo savimi ir dažniausiai savo pajėgumą pervertindami).

Darbininkų uždąbis nėra didelis, nors valdžia vis daugiau juos gina ir leidžia naujus socialinius potvarkius. Didelis klasių skirtumas. Po paskutiniojo karo vis tik pradėjo formuotis ir vidutinis luomas tuo sušvelnindamas socialinį skirtumą.

Columbijos ūkio struktūra yra stipri ir pastovi, nors paskutiniaisiais metais ir sušlubavo dėl kavos kainos smukimo. Kava yra pagrindinė krašto eksporto prekė. Be to, ir tai gal net didesnės reikšmės turėjo tai, kad valdžia išleido įvairiausiems projektams ir nemažai kariuomenės bei valdininkijos aparatui išlaikyti daugiau, negu savo fonduose turėjo. Paprastai tokiais atvejais susidarius deficitui, valdžia griebiasi drastiškų priemonių, kurios niekuomet neatsiliepa teigiamai į visą tautos ūkį. Tačiau tikimės, kad tokia padėtis greitai vėl normalizuosis.

Kiekvienam, kuris įdomausi si galimybė Columbijoje kurtis, su kapitalu ar be jo, patarčiau pirma atvykti kaip turistui, paibūvoti keliolika savaitių, gerai apsidairyti ir pastidijuoti sąlygas. Ir tik tada nuspręsti galutinai. Gi po galutinio nusprendimo, nors ir turint kapitalo, patarčiau 1-2 metus tarnauti bet kokioje vietoje, kad gerai pažinčiau žmones, kalbą ir sąlygas.

Be abejo, čionai yra dar daug daugiau galimybių, kaip JAV, nors ir sunkumų čionai yra įvairiausių ir kitos rūšies.

Jei kas norėtų konkretesnių žinių, mielai prašau kreiptis į mane adresu: Dr. E. Balsevičius, Palmira/Valle, Calle 28 Nr. 27-66, Colombia, E. A.

Amerikos prieangyje

(Atkelta iš 1 psl.)

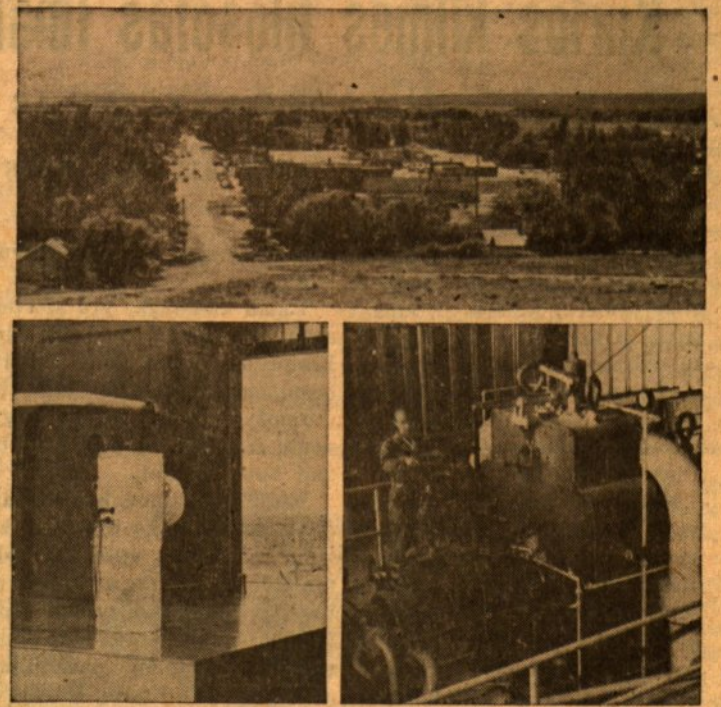
gerti, tai kad paskaičiuotų taip, kad jeigu doleris pragertas, tai po tiek pat skirti ir bažnyčiai ir pasaulietiškiems visuomeniniams-kultūriniais reikalams. Jei kas negeria, tai per pusę — bažnyčiai ir visuomenei. Jei kas nesimeldžia, bet geria — irgi per pusę... Jei kas negeria ir nesimeldžia — viską visuomeniniams reikalams, bet ne mažiau, negu kiti visiems trims dalykams išleiddžia. Tada ir pasaulietiški visuomeniniai židiniai atsigaun!

Britanijos lietuviai, atrodo, bene bus, bent jų dalis, kiek arčiau prie to dėsno priejė. Negirdėjau, kiek jie tenai bažnyčių bei vienuolynų pastatė, bet turi lietuviškus namus ir lietuvišką sodybą! Nežinau, kiek ir į karčiamas jie nuneša, bet teko matyti, kad bent dalį prageriamųjų atneša į tuos pačius namus bei sodybą. Gal tik reikėtų dar keletą žingsnių toliau ta pačia linkme...

* *

Sodyba — gyvų diskusijų objektas Anglijos lietuvių visuomenėje ir spaudoje. Bet ne tik jos išgyjimo rėmėjai, o ir skeptikai bei kritikai, apsilankę joje, užsikrėmė romantišku entuziazmu ir noru tą sodybą lietuviams turėti bei išlaikyti. Atrodo ji net efektingiau, kaip Vasario 16 Giminaičių ir rūmai, ir natūralinis gero valako ploto parkas, ir ežerukas, ir maudyklos baseinas, ir... 200 metų amžiaus apleistas malūnas su nemane adresu: Dr. E. Balsevičius, Palmira/Valle, Calle 28 Nr. 27-66, Colombia, E. A.

Jau ir šią vasarą kelios de-

Tai pirmas miestas Jungtinėse Amerikos Valstybėse — Arco, Id., kuris buvo apsviestas atominė jėga gaminta elektra. Viršuj miesto vaizdas, kairėj ir dešinėj žemai — elektros jėgainės įrenginiai.

šimtys lietuvių ir net kitataučių praleido tenai atostogas, nors ir čia, kaip namuose, vyrauja tas pats provizoriumas. Galbūt, čia reikalinga ir ekspertiška akis su patarimais, kaip būtų geriausia tą vietą ekonomiškai sutvarkyti. Žinoma, jei čia pasireikėtų nors truputį panašaus dosnumo, kokio susilaukia savi ir net mums svetimi vienuolynai, tai jokios problemos nebūtų. Bet tuo tarpu... Daugelis, išgirdę, kad šį rudenį bene apsilankysias Anglijoj J. Bačiūnas, mano būtinai jį nusi- kvesti į tą sodybą ir jam parodyti. Nemanykite, kad jie toki aktyvūs ir prašys pinigų! Ne, jie mano, kad geriausia dovana sodybai iš p. Bačiūno gal būtų jo ekspertiškas padėties įvertinimas ir patarimai, kurių iš to pri- turusio tokių vietų tvarkytojo tikisi tikrai išganyti. Ir apskritai jie tenai prašė perduoti nuo- širdžiausį kvietimą visiems Anglijoj besilankantiems

Amerikos lietuviams

būtinai užsukti į Lietuvių Namus Londone, o iš ten skirti keletą valandų laiko apsilankyti ir Lietuvių Sodyboj. Tie židiniai, sukurti lietuvių, gyvenančių ekonominėse sąlygose, kurios mums, gyvenantiems Amerikoje, yra mįslė, iš tikrųjų yra dar didesnė mįslė. Ir ne tik mįslė, bet ir malonaus susijaudinimo dvelkėlis, akivaizdžiai parodąs, kad lietuviška ugnelė dar vieto- mis karštai rusena.

* *

Paminėjus Londoną, reta kam neprisimena ir Lietuvos vėliavos

saugotojas toje didžiausioje Europos sostinėje, ministras Balutis. Kaip jis? — jau klausė daugelis, išgirdę, kad lankiausi Londone. Prisimenu, nuo perein- tų metų dažnai tekdavo sutikti jį asmeniškai pažįstančius ir ne- pažįstančius, liūdnotai galva palinkuojančius. Žinia, kad minis- teris Balutis ligos priištąs prie lovos, nelinksmiai visus nuteikė. Ir eidamas į 17 Essex Villas pats spėjo: kažin, ar teks su juo matytis prie lovos, ar gal patai- kysiu tokiu momentu, kad bus pakilęs bent kiek pavaikščiuoti po kambarį.

Be to buvau maloniai nustebintas, kai į pasiuntinybės oficia- lųjį kambarį, kur kalbėjomės su p. Balicku, įėjo p. ministras Balutis — kaip niekur nieko, apsi- rengęs "pilno formoj", ir su kaklaryšiu, ir su švarku... Joks ligonis! Kalbėjomės apie tų val- landas... Kitą dieną dar matė- mes, ir tas pasimatymas užtru- ko net... 5 valandas, o po to p. Balutis net 3 ar 4 blokus pa- lydėjo mane iki autobuso. Tada pasakojau, norėdamas visus kiek galima vaizdingiau įtikinti, kad p. Balutis, anot jo betariant, gana gražiai iš savo ligos "išsilai- žęs", nors ir turįs būti gana at- sargus. Gerokai prijaudintas gausių sveikinimų jo jubiliejaus proga, jis toliau kukliai, tyliai, atsargiai, bet budriai tebeina sargybą prie Lietuvos vėliavos ir visiems jį prisimenantiems siūnia nuoširdžiausius sveikini- mus su geriausia linkėjimais.

Dr. JONAS ŠLIŪPAS

B. R.

1. AUSRA BRĖSTA

Ilgas ir audringas dr. J. Šliūpo gyvenimo kelias nužymėtas nenutrūkstanta darbų grandine. Jiems išsamiau nušviesti reikalingos ištisos studijos, dar tebelaukiančios mūsų istorikų bei kultūrininkų plunksnos. Čia tik duodu bent trumpą to didžiojo tautos veterano apibūtinimą.

Apie velionės kilmę ir Šliūpų šeimos senumą įdomių žinių randame jo paliktoje (rankraštyje) autobiografijoje "Trumputė mano gyvenimo eigos išpažintis". "Šliūpų šeima yra platokai paplitusi Lietuvoje ir žemaitiuose, kas reiškia (numanytinai) ją siekiant didesnės senovybę; ir iš tikrųjų, šeimos pavardimai siekia Vytauto laikus... Esą, buvę seniau ir mokytesnių šeimos narių, kurie esą ponams tarnavę dvaruose, ar ir patys dvarus turėję nuosavybėje". Vėliau, susidėjus nelemtos aplinkybės, Šliūpai juos praradę ir "virtę baudžiauninkais". Tik 1861 m. kovo 5 d., panaikinus baudžiavą Lietuvoje, jie "atsipalaidavę nuo ponų".

"Ir tikybės žvilgsniu ne visi Šliūpai vienodi: vieni katalikai, kiti protestantai. Jei neklystu, esama Lenkijoje apsigyvenusių gi-

minaičių, kurie save laiko lenkiškos kilmės žmonėmis, nors kalbiškai imant Šliūpų pavardę pareina nuo šliaupti, gyvuliškai maitą šlemšti, ir todėl yra, grynai lietuviškos kilmės".

Seniau Šliūpai gyveno Mėdsėduose, pas- kui Rakandžiuose, Gruzdžių parapijoje, Šliaulių apskrityje. Čia ir gimė ūkininkų šeimoje 1861 m. kovo 6 d. Jonas, būsimasis "Aušros" redaktorius, tiesos ir lietuviybės kovotojas. Globojamas dėdės kunigo Aloyzo Šliūpavičiaus, jis įstoja į Mintaujos gimnaziją ir ją baigia 1880 m. pirmuoju mokiniu. Tėvų buvo skiriamas eiti į kunigus, bet jau šeštoje klasi- sėje, perskaitęs garsius tuomet materialis- tinės pasaulėžiūros autorius: Buechnerį, Drape- rį ir kt., buvo netekęs tikėjimo ir todėl stoti į dvasinę seminariją atsisakęs.

Lietuvių patrijotų Jonas Šliūpas buvo nuo pat jaunų dienų, skaitė lenkų kalba kny- gas apie Lietuvą. Gimnazijoje, pasak prof. V. Mykoliaičio, Šliūpas jau šį tą vertęs iš sveti- mų kalbų ir net pats bandęs rašinėti. Čia taip pat susipažinęs su savo būsima žmona — Liūdvika Malinauskaite, jau tada rašinė- jusią lietuvių kalba eilėraščius, vėliau juos

spausdinusia "Aušroje" ir "Lietuviškame Balse" Egles slapyvardžiu.

Priežastys, pastumėjusios jauną gim- nazistą patriotinė veiklon, J. Šliūpas minė- toje savo autobiografijoje taip nusako: "Ikvėpimą kovoti įsigijau dar besimokyda- mas Mintaujoje (Jelguvoje), kur aš matyda- vau latvius turint savus laikraščius ir kas- met švenčiant tūlas giesmių ir tautines šven- tes. Aš svajodavau, kodėl gi lietuviams vis- kas draudžiama? Aš išsirašiau iš Karaliau- čiaus Kuršaičio leidžiamąjį "Keleivį", kurį radau "vokiečių valdžios užsimojimams" be- tarnaujantį, ir aš įstojau į narius "Lietuvių Raštų Draugystės" Tilžėje, kuri skelbė lie- tuvių tautą jau mirštant ir todėl reikiant rinkti jos dvasinę produkciją: dainas, mįsles, pasakas ir kitką. Taip pat dar gimnazistu būdamas, aš pasiskaitydavau Kraševskio "Miasto Wilno" ir "Litwa" su dideliu pamė- gimu".

"Taipgi lenkų jaunimo patriotiškumas man smigo į akis: jie turėjo savo biblioteką ir atlaikydavo susirinkimėlius, o lenkų poni- ja keldavo pobūvius su šokiais ir užkan- džiais bent kelis kartus per metus".

"Mes gi, lietuviai, nors buvome būrelis, nieko tautiško neturėjome, dėl to, kad mūsų tarpe nebuvo turtingesnių ir mokytesnių žmonių. Katalikų bažnyčioje būdavo lenkų ir latvių kalba pamokslai, o mūsų kapelionai nė mokiniam nesakydavo lietuviškai pamokslų, o ir gimnazijoje viską dėsto tai lenkiškai,

tai vokiškai, nors lenkų ten vos keli tebū- davo, o visi kiti — lietuviai".

"Lietuva buvo tuokart skurdo, vargo ir nežinios šalis. Liaudis mėgo bylinėtis ir gir- tauti, ir jaunimas mažai buvo linkęs į kilnes- nes vakaruškas ar dainavimą... Nebuvo, kas paragintų pamylėti darbą ir padoresnį gyvenimą".

Tamsai gaubiant Lietuvą, Jonas Šliūpas ne tik nepakęsta neviltingai, neuleidžia rankų, bet kietu ryžtu šoka plėsti apleistą lietuviš- kumo dirvoną. "Nors Tilžėje profesorius To- mas", toliau sakytose autobiografijoje rašo J. Šliūpas, "tikino mane gimus šimtų metų per vėlai, kad lietuvių tauta begalėtų atgim- ti... man pačiam rodosi, jog aš gimiau į pa- tį laiką ir aš prisipažįstu, kad užterėjęs aš jaučiaus turįs jėgų ir narsos stoti kovon su tautos gniubdytojais ir smaugėjais".

O narsos ir jėgų tada taip reikėjo! Ir Jonui Šliūpui nei ryžto, nei narsos niekada nepritruko. Vaso baigęs gimnaziją ir įstojęs į Maskvos universitetą, jis, šalia savo studijų, visu jaunuolišku įkarščiu, griebiasi tau- tinio organizacinio darbo.

Lietuvių Maskvos lietuvių kolonija tu- rėjo itin didelės reikšmės. Čia su dr. Basa- navičium, naudodamasis lietuviams skiriama stipendija, studijavo mediciną ir Vincas Pie- taris, veiklus lietuvis ir vėliau išgarsėjęs ra- šytojas. Atvažiavus Šliūpui, lietuvių studen- tų būrys jau buvo išaugęs ligi 23 asmenų. Anuo metu tai buvo gana žymus skaičius.

Jonas Šliūpas suburia juos į Draugiją, susi- rinkimuose skaito Simono Daukanto "Būdą" ir savo rašytus referatus. Draugija, savo ruožtu, ima leisti dvimėnesinį hektografuotą "Aušros" laikraštėlį, kurį savo kūrniais gau- siai remia Šliūpas ir kuriame be kitko buvo dedama pasakų ir patarlių. Tas maskviškių studentų laikraštėlis, kan. Juozo Tumo tei- gimų, yra davęs vėliau dr. J. Basanavičiaus išleistajai "Aušrai" vardą.

Vien šiuo darbu sumanusi organizato- rius Jonas Šliūpas nesitenkina. Su draugais Petru Vileišiu, Spuduliu ir keliais lietuviams palankiais universiteto profesoriais rusais, nutaria įsteigti "Lietuvių Filologiskąją Drau- giją" tačiau valdžia tą gražų sumanymą už- gnaužia dar pačioj jo užuomazgoj. Taip pat jo su tais pačiais draugais 1882 m. įteiktas valdžiai prašymas leisti Vilniuje "Mūsų Am- žiaus" laikraštį lieka be atgarsio. Leidimo jiems valdžią neduoda.

Jei dar Mintaujos gimnazijoje Jonas Šliū- pas, pasak V. Mykoliaičio-Putino, stipriai pa- linksta į pozityvizmą, tai Maskvos universi- tete susiformuoja jo pasaulėžiūra jau galu- tinai. Apskritai pažymėtina, jog Maskvos universitetą baigusiu lietuvių inteligentų dauguma buvo pasinešusi į specializmą ir po- zityvizmą. Iš jų tolydžio susidarė pažangioji mūsų inteligentija.

Neilgai betgi yra lemta J. Šliūpui studi- juoti Maskvos universitete. Energingo ir drąsaus lietuvių studento patriotinė veikla,

Kurios kilmės filosofas Imanuelis Kantas?

ŠKOTŲ, VOKIEČIŲ, KURŠIŲ AR LIETUVIŲ?

II.

Pavardė Kant nėra vokiečių kilmės. Vokiečių enciklopedijoje randamas tik miestelis Canth, Silezijoje. Jeigu Kanto pavardė būtų vokiečių kilmės, ji, einant vokiečių rašyenos dėsniams, būtų rašoma Kant (palygina vokiečių pavardę Quandt). Ir pats Imanuelis Kantas niekuomet ne-reiškė pretenzijos, jog jo šeima kilusi iš vokiečių.

Kyla klausimas, kaip pasidare iš Kantvainių-Kantvonių pavardė Kant. Mums lietuviams, ir turbūt Mortenseniui nepaslapstis, kokių žiaurumų buvo nugalėti ir sunaikinti senprūsiai, ir kokių žiaurumų vėliau buvo Ordino terojama žemaitija ir pati Lietuva. Ir ilgai po to, kai kraštas 1422 m. Melno sutartimi galutinai pateko į Prūsijos Ordino rankas, šitas teroras nedaug tesu-mažėjo. Ir ne be pagrindo aiški-na vokiečių istorikai, kad užim-tuose senprusių kraštuose viet-niams gyventojams buvo taikoma "griežtas, bet teisingas" rė-žimas.

Ką vokiečiai supranta savo griežtų ir teisingų rėžimų, mes turime geriausių pavyzdžių iš neseniai praėjusių Hitlerio laikų, kada buvo atgaivintas vokiečių riterių Ordino rėžimas. "Rottet aus was litauisch ist", buvo na-cional-socializmo šūkis, kuris praktikoje visu žiaurumu buvo vykdomas.

Jeigu kalbameji Kantvainiai-Kantvoniai turėjo galimybės už-imti šaltįžiaus vietą, jie bent išoriniai turėjo susivokiusi, nors vokiečių kalbos per daugiausia nežinojo. Išorinis susiger-manizavimas pažymis buvo pa-vardės suvokietinimas. Šitame atvejuje, be jokių ceremonijų, buvo nukirsta pavardės galūnė ir iš Kantvainių-Kantvonių pa-sidarė Vokietijoje ligi tol nepažis-tama pavardė Kant, kuri per fi-losofą Kantą išėjo į pasaulio is-toriją kaip vokiška pavardė.

Mortensenas, nors ir prieida-mas išvadoms, kad Kanto protėviai nėra nei škotai ir nei vokiečiai, iš savo bendrai priešingo nusista-tymo lietuviams toliau aiškina, kad Kantvainiuose gyvenantieji Kanto protėviai buvę kuršiai. Mes jau iš seniau pažįstame Mor-tensenų neva moksliskiai pagrįs-tus aiškinimus, kad visoje Ma-žoje Lietuvoje ir vėlesniame Klaipėdos krašte lietuviški gy-ventojai nesą autochtonai, bet ateiviai iš Lietuvos, Ordino pa-

DR. MARTYNAS ANYSAS

imti belaisviai, čia apgyvendinti ir t.t.

Toliau klaidingas yra Morten-seno aiškinimas, kad šiaurinė Klaipėdos krašto dalis anksty-besniame ir net vėlesniame vi-duramžyje buvusi kuršių apgy-venta ir kad todėl Kanto protė-čiai buvę kuršiai.

Jeigu prileistume, kad Kurlan-dijos kuršių įtakaėjo kiek žemiau šventosios upės, tai gali-ma kalbėti tik apie atskiras vie-toves pačiame pajūryje ir Kur-šių Marių pakrantėje, kaip iš už-silikusių vietovių pavadinimo galima spręsti. Kuršių Marių pa-krantėje galime skaityti kuršių kilmės šitas vietoves: švencele (būk tai šventas kelias), Vep-rai, Muizės dvaras, vokiškai Fei-lenhof ir Aukštamala. Visi to krašto gyventojai yra lietuviai, Neringoje kalbamoji kuršų tar-mė čia kaip ir nepažįstama, nors gyventojai turėjo gana daug santykių su Neringos gyvento-jais — žvejais. Jeigu tose vie-tovėse kadaise ir buvo kiek kur-šių, jie neturėjo jokios įtakos į apylinkę ir nepalikę jokių žy-mesnių pėdsakų.

Į šiaurę nuo Klaipėdos, prie Baltijos kranto, dar šiandien te-bėra kuršių kalboje pavadintas Melnaragės kaimas, reikiąs Juo-dajį Raagą. Bet mes turime ir Melno ežerą senprusių žemėje, netoli Vakarų Prūsijos sienos, kur 1422 m. buvo sudaryta tai-kos sutartis tarp Prūsijos Ordi-no ir Didžiojo Lietuvos kunigai-kščio Vytauto ir Lenkijos ka-raliaus Jogailos. Melnaragės kai-mo gyventojai užsiėmė ligi da-bartinių laikų tik žvejyba. Jų buvo žinoma ir kuršių tarnė.

Kaip mums iš istorijos žino-ma, Klaipėda buvo anksčiau žemaitiška tvirtovė, 1252 m. buvo Livlandijos Ordino paimta ir pa-kartotinai buvo puolama ir degi-nama žemaičių, bet ne kuršių. Ne kuršiai reikė pretenzijų į Klaipėdą ir jos kraštą, bet di-dysis Lietuvos kunigaikštis Vy-tautas, kaip mes matome iš tų laikų istorinių dokumentų. Ne su kuršiais Prūsijos Ordinas da-rė taikos sutartį 1422 m., kuria einant Klaipėdą ir jos kraštas, paliko Prūsijos Ordino rankose, bet su minėtu Vytautu ir Jo-gaila. Livlandijos Ordinas atida-vė Klaipėdą Prūsijos Ordinui tik tada, kai jam paaiškėjo, jog jis

nepajėgia žemaitiją užkarauti ir per ją tiesioginiai su Prūsijos Ordinu susisiekti ir susijungti, paimti į jų rankas visą rytinį Pabaltijį. Livlandijos Ordino at-sitraukimas iš Klaipėdos buvo diktuojamas karinės ir politinės padėties, bet ne kuršiško elemen-to pasitraukimo į šiaurę. Visi Mortenseno aiškinimai eina prieš istorinę tikrovę.

Dar ligi antrojo pasaulinio karo kai kuriuose Neringos kai-muose vietiniai žvejai kalbėjo kuršių tar-me, bet jie nebuvo au-tochtonai, bet einant jų pačių aiškinimu ir žiūrint į jų daugu-moje vokiškas pavardes, iš Liv-landijos Ordino užimto kuršo at-sikrausę kuršiai, kurie čia kele-tą šimtų metų vedė kuklų žvejo gyvenimą. Apie jų atsikėlimą iš Kuršių dangių žvejų šeimose buvo dar net atsiminimų.

Nagrėjęniant Neringos kaimų vardus turime štai ką pasakyti: daugeliui skaitytųjų žinomas ku-rortas Schwarzort, sausumos gy-ventojų lietuvių buvo vadinamas Svartnorta. Latvių kalba šito pavadinimo nesisavina. Jis tur-būt buvo duotas vokiečių admi-nistracijos, kai per Neringą pra-dėjo eiti pašto susisiekimas tarp Klaipėdos ir Karaliaučiaus. Ga-limas daiktas, kad tada toje vie-tovėje bendrai nebuvo gyvento-jų. Lietuvos nepriklausomybės laikuose duotas pavadinimas — Juodkrantė yra vertimas iš Schwarzort. Iš marių ir jūros pusės žiūrint, Juodkrantė buvo tamsi vieta baltuose Neringos smėlynuose. Kopų apsinidimas į šiaurę nuo Juodkrantės ligi Klaipėdos, įvyko tik perein-tį šimtmečio vidurio pabaigoje.

Sekancio kaimo, Pervelkos pa-vadinimas yra lietuviškos kil-mės, nes smėliui užnešus senąjį Naglios kaimą, tos vietovės gy-ventojai-žvejai pervilkio savo nu-griaujamus namus į kitą vietą, kiek į pietus ir todėl tą vietovę pavadino Pervelka.

Kur šiandien yra Preilos kai-mas, ten seniau, kiek į pietus, buvo Karvaičių kaimas ir už jo Karvaičių kalnas. Kalnui apie 1790 m. užnešus smėliu senuo-sius Karvaičius, tos vietovės gy-ventojai-žvejai perkėlė savo trobėsius į dabartinę vietovę — Preilą. Ar šita vietovė tuomet taip vadinosi, ar jai vardas yra duotas vokiečių administracijos, nežinoma. Bet yra faktas, kad Schleswig-Holsteino provincijos rytų pakrastyje, prie Baltijos

jūros yra to paties pavadinimo kaimas — Preil. Kadangi tas vardas neturi nieko bendro su vokiečių kalba, jį galima skai-tyti aištiškos kilmės, nes aiškių gentės, ligi šiaurės tautų kilno-jamosi laikų, užėmė visą Balti-jos pakraštį ligi Danijos, kaip matyti iš daugelį tų laikų užsili-kusių aištiškų pavadinimų.

1776 m. gimė vėlesnis dr. Liud-avikas Gediminas Rėza. Reikia dar pažymėti, kad su Karvaičių kalnu yra susijęs lietuviškas padavimas apie pajūrio milžinę Neringą.

Nidos kaimo pavadinimas gali būti iš kitur atneštas, nes Hes-sene, Vakarų Vokietijoje, ran-dame kelias upes "Nidda". Ties Nida esantis aukštasis kalnas, ant kurio stovi žinomas Nidos šventyras, vadinasi Urbo kalnas. Senyji žmonės aiškina, kad senovėje ten buvęs Urbaičių kai-mas. Turbūt nėra jokio abejo-jimo, kad šitas pavadinimas yra lietuviškas.

Senosios ir naujosios Pilkopės kaimų pavadinimas yra neginčy-niniai lietuviškos kilmės. Tarp šių vietovių, Kuršių marių pu-sėje, buvo anas nepaprastai gražus ažuolynas, kurį pirmasis Prūsijos karalius Friedrichas Wilhelmas I leido nukirsti, šito-mis pajamomis padengiant jo prabangišką karališką gyvenimą. Ligi 20 šimtmečio pradžios žve-jai ten tebekalbėjo kuršių tar-mė, kuri vėliau dingio, nes iš pie-tų, stiprią jėgą, pradėjo veržtis vokiečių įtaka.

Kiek toliau į pietus gulintio Rasytės kaimo pavadinimą gali-ma skaityti senprūsios kilmės, nes kita Rasytė randasi į vaka-rius nuo Karaliaučiaus, neperto-liusiai nuo Aisčių marių (Fri-sches Haff). Reikia dar pažymė-ti, kad tokio pat pavadinimo vie-tovė buvo randama ir Kuršijoje.

Latvių kilmės gali būti Kun-cės kaimas, vokiškai Kunze. Sar-kavą galima priskaityti senprū-siams, nes Sambijoje (Samlan-de) randame skaičių senprūsiskų vietovių ta pačia galūne. Nėrin-gos gale esantis Krantz gali būti suvokietinimas lietuviško arba senprūsiskio Krantas. Tai tiek apie vietoves.

Visi Kuršių Marių dugno pa-vadinimai yra lietuviškos kil-mės, kaip antai: Ožkopis, Rud-seikis, Agila, Bamlė, Kulijos, Budumai. Liko tik Kuršių marių pavadinimas. Taip pat ir Kuršių Marės vartojamieji tinklai kaip: ūdos, skiltis, gantiniai, kudeliai, kurnai, klipis. Juos vo-kiečių administracija beveik ne-tėsti nutrauktas studijas.

Kuršių kilmės šeimyninių pa-

vardžių suskaičysime visame Klaipėdos krašte nedaugiau ke-letos tuzinų, neskaitant daugelio žvejų-kuršių su grynai vokiško-mis pavardėmis: Radmacher, Foege, Engelen, Sellins, Pietsch ir t.t.

Iš šių išvedžiojimų galima daryti išvadą, kad Nėringoje ir Klaipėdos pajūryje gyvenę kur-šiai nebuvo autochtonai, iš seno-vės ten gyvenę, bet vėliau į tą kraštą atsikėlė, kurie į krašto vietovių pavadinimus neturėjo jokios arba tik labai mažai įta-kos. Tokiu būdu subyra Mor-tenseno tvirtinimai, kad šitame krašte iš senovės gyventa kur-šių ir kad jo visi tos rūšies aiš-kinimai yra gryna fantazija.

Iškyla klausimas, kaip reagu-oja į tą klausimą šių laikų latviai. Mes atsimename, kad tuojau po pirmojo pasaulinio karo tūlas latvių mokslininkas stengėsi įro-dyti, kad Klaipėdos krašto pa-jūryje gyvenę latviai. Tat ir no-rėjo juos kultūriniai suartinti su naujai atsikūrusia Latvija. Bet pas Nėringos kuršius jis ne-rado nė mažiausio atgarsio. Rei-kalas sustojo ir daugiau apie tai neteko nieko girdėti.

Tuom tarpu tarp Lietuvos ir Latvijos, susitarimo keliu, buvo nustatyta siena, pagal kurią į Lietuvos pusę pateko net sena-sis šventosios uostas ir kaimas, nors tas kraštas iki to laiko ad-ministratyviniai ir teisės atžvil-giu (šitame ruože tebegaliojo Kurlandijos civilinė teisė) buvo priklausęs Kurlandijai.

Prieš dešimtis metų anglų kal-ba išleistame latvių istoriniame veikal "The History of Latvia", latviai neduoda jokių etnografi-nių žinių iš senesnių laikų apie kuršių gyvenamas vietas už Lat-vijos dabartinį ribų. Tik vienma-šafiruotame žemėlapyje jie rodo būk tai 12 šimtmečio pie-tinę Latvijos sieną, kuri pačia-me pajūryje tęsiasi net žemiau Klaipėdos. Kraštas pavadintas, pagal vyriausią vietovę Pilsatę, į kurį įeina ir Palangos ir šven-tosios ruožas. Vietovė Pilsatę pa-statyta, atrodo, dabartinėje Klaipėdos miesto apylinkėje.

Šitas žemėlapis yra klaidin-gas, nes jis atvaizduoja padėtį, kuri susidarė tik pusantro šim-to metų vėliau Livonijos Ordinui atėjus. Nėra nei mažiausių is-to-rinių žinių, kad kuršiai dar prieš Livonijos Ordino laikus būtų ko-voję su žemaičiais dėl žemaiti-jos pajūrio. Livonijos Ordinas užkariavo senąją žemaitišką tvirtovę tik viduryje trylikto šimtmečio ir ten 1252 m. pasta-tė savo tvirtovę Maemmelburg ir įkūrė miestą. Tas vietovės (ne kuršiai) pakartotinai puolė ir

miestą pakartotinai sudegino. Tada Livonijos Ordino užkariau-tas vakarų žemaitijos ruožas su dabartinės Klaipėdos krašto šiaurine dalimi buvo vadinamas: Landschaft Pilsaten. Bet šitas Pilsatės kraštas bu-vo Livonijos Ordino, bet ne kur-šių padarinys.

Mūsų jaunimo platieji keliai

ROBERTAS E. SENULIS

Pittsburghiečiai gerai pažįsta ROBERTĄ E. SENULĮ, sūnų vargonininko Jono L. ir Onos Senulių. Jaunuolis, 25 metų am-žiaus, birželio 15 d. Pittsburgh University gavo elektros inžinie-riaus diplomą su titulu "Bache-lor of Science".

Pašauktas į kariuomenę tarn-vo U. S. Navy ketverius metus kaip antro laipsnio karininkas. Buvo du kartų, po 6-šius mėne-sius, Europoje. Pirmą kartą lai-vo "Laity air craft carrier", an-tru kartu 6-šius mėnesius "Franklyn D. Roosevelt air craft carrier".

Apvažinėjo daugelį šalių, tik išskiriant mūsų brangią tėvynę Lietuvą. Taip pat 7 mėnesius yra buvęs Korėjoje, 17 skridimų atlikęs su bombonešiu kaipo ra-daro operatorius komunistinėje Korėjoje. Porą kartų, sugrįžęs iš žygio, bombonešis buvo skilėtas kaip rėtis. Bet buvo, sako, Dievo malonėje, kad pats nebuvo su-žeistas. Visos kelionės laimingai pasisekė.

Korėjoje būdamas ir turėda-mas laiko vargonininkavo. Prieš Kalėdas buvo suorganizavęs net 16-kos vyrų chorą. Sako, choro nariai buvę keli korėjiečiai, trys protestantai, keli kinaiai ir du iš jų katalikai.

Atlikus Dėdės Samo tarnybą buvo garbingai apdovanotas at-sižymėjimais. Grįžęs tuoj tęsė mokslą toliau. Ir birželio 15 d. gavo diplomą, o jau birželio 18 d. apledo Pittsburghą ir išvyko į Philadelphiają pradėti naujo darbo Filco Co. Penkios kompa-nijos buvo prisiuntę sąlygas, bet naujasis inžinierius pasirinko Filco Co.

Pittsburgho Universitetą lan-kydamas, priklausė prie garsaus Pittsburgh University Marshing ir Concert Band. Daugel kartų yra pasirodęs įvairiuose paren-gimuose ir radijo programose.

Šitas žemėlapis yra klaidin-gas, nes jis atvaizduoja padėtį, kuri susidarė tik pusantro šim-to metų vėliau Livonijos Ordinui atėjus. Nėra nei mažiausių is-to-rinių žinių, kad kuršiai dar prieš Livonijos Ordino laikus būtų ko-voję su žemaičiais dėl žemaiti-jos pajūrio. Livonijos Ordinas užkariavo senąją žemaitišką tvirtovę tik viduryje trylikto šimtmečio ir ten 1252 m. pasta-tė savo tvirtovę Maemmelburg ir įkūrė miestą. Tas vietovės (ne kuršiai) pakartotinai puolė ir

Patar! kaimynui prenumeruoti D I R V A !

Taip pat jis priklauso ir prie Pittsburgho Jaunuolių Radijo Klubu. Kurį laiką buvo radijo WHOD angliško skyriaus pranešėjas. Priklauso ir prie Pitts-burgho Lietuvių Pilečių Drau-gijos, Lietuvos Vyčių ir kt.

DIEVO TEISMO DIENA ARTI

Cia yra rimtas ir aiškus apra-šymas apie neteisingąsias siste-mas, kurios parodoja Kristaus vardu. Pranašo žodžiai aiškiai parodo, kad didžioji aplankymo diena, kurioje Dievas aplankys tautas ir organizuotą Krikščio-niją, kuri vadina save tokiu var-du, yra visai nebetoli ir kad tasai laikas bus toki priepasidžių gady-nė, kokios dar niekad nebuvo. (Jeremijas 23:2). Šių banžy-tinių sistemų vadai praturtėjo, nutuko ir aptingo; jie pasidi-džiavo ir iškilo į pulkybę, ir Die-vas aplankys juos, kad sunaikin-tų jų pasididžiavimą ir pažemin-ti juos.

Parašyta yra: "Štai tu pasi-didžiuojais, aš eisiu prieš tave, taria Viešpats karėvių Dievas, nes tavo diena atėjo, ir atėjo lai-kas tave aplankyti. Tada pasidi-džiavęs suklups ir puls, ir niekas jo nebepekels; aš jo mies-tus ugnimi uždegsiu; ugnis suės visa, kas aplink jį yra". (Jere-mijas 50:31, 32). Kitoje vietoje Viešpats per savo pranašą rašo toliau apie šitas nesventas siste-mas ir pareiškia savo pasiryži-mą aplankyti jas: "Visi žmonės yra netikę su savo išmanymu, ir visi stabų dirbėjai gėdinasi iš savo išdroštytų stovyklų; nes jų dievaičiai yra suklustuoti ir ne-turinti kvapo. Vieni niekai, tuš-tybės ir klastos; jų aplankymo dienoje jie pražus". — Jere-mijas 51:17, 18.

Taigi Viešpats yra aiškiai pa-rodęs koks yra svarbiausias kla-usimas šiandien, — Kas yra Die-vas ir kas ne?

Skelbia VM. SHIMKUS
1110 E. 76 St., Cleveland 3, Ohio

nukreipta prieš rusiškąją priespaudą, suža-dina caro valdininkų dėmesį. Šliūpi pasida-ro "karšta", ir jis 1882 m. išvyksta į Vokie-tiją. Jis aplanko Mažosios Lietuvos žymiuo-sius veikėjus, "Lietuvių Raštų Draugystės" narius (dar Mintaujos gimnazijoje besimo-kydamas Jonas buvo į šią draugiją įstojęs) ir užmezga santykius su Martynu Jankum, Mikšu, Vištaliausku ir kitais. Pabuvojęs Til-žėje, važiuoja į Klaipėdą pas "Lietuviškos Ceitungos" leidėją ir redaktorių Martyną Serių. Nuo to laiko Šliūpas pasidaro patrio-tinės "Lietuvos Ceitungos" bendradarbiu, remdamas ją savo raštais. Tačiau, kad ir pripažindamas šiam laikraščiu didelius nuo-pelnus, vis dėlto Šliūpas prikiša jo redakto-rui stoką drąsos visiškai atvirai ir aiškiai stoti į kovą už lietuviybę. Jis tariasi su juo dėl naujo laikraščio Didžiai Lietuvai lei-dimo, vėliau siūlo J. Mikšui tą naują laikraš-tį pavadinti "Aušra", kas ir bus galutinai nulėmė jo vardą.

Tačiau ir čia, Vokietijoje, Šliūpas nega-li ramiai darbuotis. Jo veikimą pastebi bu-drioji vokiečių žandarų akis. Jau ir taip vo-kiečiai pikta šnairavo į patriotinę lietuvių spaudą draudžiamame laikotarpyje. Juo la-biau juos baugina iš Didžiosios Lietuvos per sieną einanti įtaka, nes ten lietuvių tautinio susipratimo, šiaip ar taip, tuo metu būta didesnio, negu Mažosioj Lietuvoj. Tad ir Jo-nas Šliūpas, lygiai kaip ir "Aušros" bendra-darbis poetas Vištalius-Vištaliauskas, Miko-

leinis bei kiti lietuviai veikėjai, turi nešdin-tis iš Vokietijos, nes ji kėsina išduoti rusų žandarams.

Dar tais pačiais metais jam pavyksta įstoti į Petrapilio universitetą, tačiau jis ne-betęsia pradėtų studijų istorijos-filosofijos, ar, vėliau, juridiniame fakulteto, o pasirenka gamtos-matematikos fakultetą. Čia, kaip ir anksčiau Maskvos universitete, Šliūpas su-randa lietuviams palankių profesorų, jų pa-dedamas prieina prie aukštesniųjų valdžios sluoksnių ir, paruošęs reikiamą dirvą, su J. Spuduliu ryžtasi išleisti savaitinį laikraštį "Lietuvi". Dėl atsiradusių kliūčių šis užsimo-jimas, deja, nueina niekais.

J. Šliūpas nenurimsta, įsteigia studentų lingvistų būrelį; besitartinant caro vainika-vimo dienai, kelia pagedavimą, kad ta proga lietuviai valstiečiai siųstų carui peticijas, kad būtų nuimtas lietuviškos spaudos drau-dimas.

Petrapielyje Šliūpas smarkiai pakrypsta į socializmą, vienokį ir to meto rusų socialisti-nės partijas, kad ir kviečiamas, nesideda. Ano meto lietuvių studentų tarpe besireišk-kiąs gyvas patriotizmas sulauko Šliūpą nuo svetimų organizacijų, nors savo pasaulėžiū-ra ir politiniais tikslais jos yra jam artimos. Pats Šliūpas apie tai štai ką sako: "Dar turė-čiau pridėti, jog mūsų liaudies vaikai neda-lyvavo, kiek žinau, nei Proletariato, nei Na-rodnos Volios partijose. Ten veikė bajorų vaikai. Ypač suvalkiečiai lietuviai laikėsi to-

liau nuo revoliucijos krypsnio. Proletariatas neskyrė lietuvių nuo lenkų. Todėl lietuviai nesidėjo prie jų, nei, turi būti, nerėmė to ju-dėjimo. O ir man jis nepuolė širdin, kaip ei-nąs ne iš mūsų pačių tarpo. Kiek galėjau, kreipiau reikalą į lietuviškas vėžes. Didelės pasekmės tai negalėjo turėti, taip trumpai man su bajorais tesibroliaujant; gana to, kad bajorai Petrapiely mano trisus bent lietuviš-ka mokytis buvo pasižadėję".

Betgi tų metų pabaigoje, gruodžio mėn., Petrapilio universiteto pažangieji studentai sukėlia riaušes. To pasėkoje J. Šliūpas su-imamas ir uždaromas porai savaičių "Kres-tų" kalėjime. Tuojau po to jis ištremiamas vieneriems metams į tėviškę.

1883 m. grafas Zubovas pakviečia paša-lintąjį iš universiteto studentą J. Šliūpą į sa-vo namus mokytį vaikų. Čia bemokytojau-da-mas jis parašo knygelę "Vargai, jų kiltis, ūgis ir vaistas nuo jų". Vengdamas persekio-jimų, tais pačiais metais jis laimingai pa-sprunka į Šveicariją ir, prisidengęs Richt-erio pavarde, apsisotja Ženevoje, ketindamas tęsti nutrauktas studijas.

Kietos gyvenimo sąlygos užsienyje, rū-pestis dėl kasdienės duonos neleidžia betgi bėgliui įkūnyti didžiųjų sumanymų ir planų, gimusių jo galvoje. Patyręs apie čilės vy-riausybės duodamas palankias sąlygas įsikū-riantiems žemės ūkyje kolonistams, Šliūpas ruošiasi pats vyksti ten ūkininkauti. Tačiau nuo to jį sulauko nelauktai atėjęs Martyno

Jankaus laiškas-pakvietimas redaguoti "Auš-rą", be abejo, iš anksto gavus dr. J. Basana-vičiaus pritarimą.

Patyręs iš šio laiško, jog "Mikšas pa-metęs "Aušrą", kažkur dėl visokių intrigu pabėgęs", ir kad jei jis, Šliūpas, tučiuojau neatvyksias, "Aušra" sustosiantiėjus — né trupučio nedvejodamas jis skuba gėbėti jam taip brangų lietuvišką laikraštį. "Viską me-tinąs", rašo jis savo gyvenimo apybrėžoje, "per Prahą, kur buvau sustojęs pas dr. Ba-saną, aš nuvykau ne be kliūčių į Bitėnus ir dirbau su pasišventimu, iki oberprezidentas Slikmanas man "slavofilui" liepė išsikrausty-ti iš Rytų į Vakarų Prūsiją (kovo mėn. 1884 m.). Man išvykus, žandarai šieno ir šiaudų nampusė darė kratą, manęs dar vis ieško-dami".

Tiktai keturis mėnesius Šliūpas ramiai išbūna pas "Aušros" leidėją M. Jankų, už pragyvenimą pagelbėdamas šiam ūkio dar-buose ir, sykiu, tvarkydamas "Aušrą" bei rašinėdamas jai skiriamus straipsnius. Su tuo pačiu M. Jankum sumano Tilžėje įsteigti "Apšvietos ir Mokslo Draugystę", tačiau pa-storius Jurksaitis ir kiti valdžiai ištikimieji savo intrigomis sutrugdo jiems šį sumany-mą įvykdyti. Dar daugiau, Šliūpas apšaukia-mas "neištikimu" ir, kaip toks, aišku, gauna įsakymą per dvi savaites išvykti iš Vokieti-jos.

Didžiojoj Lietuvoje Jonas Šliūpas, kad ir jausdamasis nesaugus, nesėdi sudėjęs ran-

kas, bet vėl karštai imasi tautinio darbo. Marijampolėje, pas Petrą Kriauciūną jis su-šaukia slaptą lietuvių veikėjų susirinkimą, kuriame dalyvauja dar V. Staniškis, T. Žič-kus-Zičkauskas, J. Jasulaitis, Smilga ir kt., paruošia plačią peticiją dėl spaudos gražini-mo ir pats ją atvežęs, nors ir buvo caro poli-cijos gaudomas, įteikia Varšuvos general-gubernatoriui Gurkai. Tik po laiko valdžios pa-reigūnai susigriebia, kad jų rankose būta tokio drąsaus ir pavojingto, seniai jų ieškomo, priešo. Visas policija pastatoma ant kojų — Šliūpas vėl ko uoliausiai gaudomas, seka-mas. Jam grėšia ištėrimas į Sibirą, už jo galvą paskiriamas 20,000 rublių atlyginimas. Jam lieka vienintelis išsigelbėjimas — kaip galima greičiau sprukti atgal Vokietijon, iš kur taip neseniai buvo priverstas bėgti. Per Liepoją bei Palangą, pergyvenęs daugelį nuo-tykių bei pavojų, pagaliau jis patenka į Ham-burgo uostą, kur įsėdęs į laivą, 1884 m. bir-želio mėn. laimingai pasiekia Š. Amerikos krantus.

"Taip ištukau iš rusų valdžios nagų", rašo autobiografijoje J. Šliūpas, "kuri, sako, buvusi paskyrusi 20,000 rubl. už mano galve-lę... nors vėliau dar ne kartą Lietuvoje kaip rusų, taip ir vokiečių pusėje, buvo kra-tos daromos, kada pikti liežuviai paskelbda-vo, jog iš Amerikos grįžo Šliūpas".

(Bus daugiau)

Vyresniosios kartos šuošis aukštyn

Generolui Vincui Grigaliūnui-Glovackiui 70 metų

Rugpjūčio 21 d. tremties kelių tolimon Kolumbijon nuvestam Lietuvos kariuomenės ats. generolui Grigaliūnui-Glovackiui sueina 70 metų. Sukaktuvininkas yra žymus atstovas tos lietuviškos kartos, kuri yra tampa susijusi su Lietuvos Nepriklausomybės kūrėjų istorija. Grigaliūnas-Glovackis savo gyvenimo nueitu keliu yra vienas iš mūsų tautos veteranų, kurie yra dar gyvi buvusios lietuvių tautos kovos liudininkai.

Nepriklausomybę Lietuva anksčiau ar vėliau atgaus, tačiau ją įvykį gimdantieji ir lydinčiai reiškiniai bus jau kiti. Greitis, su kuriuo mūsų tauta šio šimtmečio pradžioje nusimetė ne tik politinius, bet ir socialinius pančius, liks, turbūt, jau vienkartinio mūsų istorijoje. Caristinės Rusijos sprespaudoje laikomų žemdirbių, kumečių, beraščių tėvų vaikai greičiau negu vienos generacijos būryje tapo valstybės vadovais, profesoriais, mokslininkais, aukštais dvasiškais, generolais ir kitais aukštesnių socialinių sluoksnių nariais.

Šis procesas, kukliai prasidėjęs šio šimtmečio pradžioje, su Nepriklausomybės atgavimu, galima sakyti, virto, tiesiog, audringu reiškiniu. Tegu jis ir buvo paskatintas Lietuvos politinės laisvės, tačiau mūsų tauta gali didžiulius gyvybingumą, kurį parodė ano meto kartos, su stebėtinu aktyvumu išnaudodamos socialiniam pakilimui po 1905 metų, o ypač po 1918 metų susidariusių sąlygas. Jei ir šiandien dar daug kūrėjų, kurie pasaukyje kurio nors žmogaus karjera iš bakūzės į viršų skaitoma dėmesio vertu reiškinio, tai mes savo tautos prieš 40-50 metų prasidėjusią masinę socialinę liniją aukštyn galime didžiuliais nemaziais negu ir 1918 metais atgauta politinė nepriklausomybė.

Gen. V. Grigaliūnas-Glovackis ir yra vienas tų veteranų, kurių skaičius, deja, nuolat mažės, bet kurie dar ir šiandien savimi liudija tą ypatingai garbingą mūsų tautos laiką.

Grigaliūnas - Glovackis gimė 1885 metais Jėzno dvaro kumečio šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą, kurioje mokėsi drauge su vėliau buvusiu Lietuvos Užs. Reik. Ministeriu kun. Purickiu-Vygantu, turėjo jau ankstyboje jaunystėje pradėti uždarbiauti, kad susidarytų lėšų tolimesniam mokslui. Taip besiversdamas, privačiai pasirodė ir eksternu išlaikė egzaminus iš šešių klasių Baistogės realinėje mokykloje. 1904 metais išlaikė konkursinius egzaminus ir buvo priimtas į Vilniaus Karo Mokyklą (tuo metu Junkerių Mokyklą). Ją baigė 1906 metais ir buvo pakeltas į leitenant su vyresniškumo teise. Kad nebūti kaip kariškiui po 1905 metų įjungtam į kurią nors savo tautiečių persekiojimo akciją, pasirinko tarnybą tolimame Turkestande, Samarkando mieste.

Jau būdamas Karo Mokykloje įsijungė į lietuvišką pogrindį ir bendravo su gen. Liutuku, pulk. Sapkausku, Vytautu Didžiuliu, Liudu Gira ir kitais. Samarkande susipažino su žinomu hebraistu kun. Justinu Pranaičiu, kurio globa ir draugystė padėjo ir tolimame Turkestande lietuvių dar labiau sustiprinti.

1909 metais Grigaliūnas-Glovackis vedė Vilniaus Bajorų Našlaičių Teismo pirmininko Rusecko dukterį.

Prasidėjus Pirmajam Pasauliniam karui, su 6-ju Turkestando šaulių pulku išvyko į frontą ir dalyvavo kautynėse Rytprūsioje, Lenkijoje, Galicijoje, Rumunijoje, Besarabijoje, Bukovino-

je. Buvo du kart lengvai ir viena kartą sunkiai sužeistas. Po pusmetį trukusio gydymo, rykūotėn dėl sužeidimų nebetiko, ir buvo paskirtas į frontą darbu štabe. Teko dirbti II, IV ir VIII armijų štabų daliniuose.

Už narsumą Grigaliūnas-Glovackis buvo rusų apdovanotas Stanislovo, Onos, Vladimiro, Jurgio įvairių laipsnių kryžiais ir kitais atsižymėjimo ženklais.

1917 metų revoliucija užklupo Rumunijoje. Rusų armijai surisus ir pradėjus karininkus persekioti bei žudyti, Grigaliūnas-Glovackis iš kariuomenės pasitraukė ir su šeima apsigyveno Poltavoje. Čia susijė su Poltavoje gyvenusiais Zigmū Toliūšiu, Stasiulevičium, Nekvedavičium, pulk. Banėnu, mjr. Ramanausku, kpt. Skrinkiu, Andriumi Deltuva, kun. Matuku ir kitais. Gerai apsigiję Poltavos lietuvių, paskelbus Lietuvos Nepriklausomybę, pradėjo organizuoti grįžimą Lietuvon. Su vienu iš ešakonių Grigaliūnas - Glovackis su šeima ir grįžo Vilniūn 1918 metų spalį.

Vilniuje tuoj išitraukė į Lietuvos kariuomenės kūrimo darbą ir organizavo Pirmąjį Gedimino vardo pulką Vilniuje. Pakeltus Voldevaro vyriausybės Slezevičiaus kabinetui, skiriamas 2-jo Algirdo vardo pulko vadu, pavadant patį pulką suorganizuoti Kaune. Darbas pavyksta greit, ir pulkas aktyviai spėja įsijungti į kovą su Lietuon besibriaunčiais svetimaisiais. Vėliau Grigaliūnas - Glovackis perkeltas į štabą, organizuoja Mobilizacijos skyrių ir eina Vyr. Karo revizoriaus pareigas.

1926 metais, kai rėsiuomenės laimėjus rinkimus, iš kariuomenės atleidžiamas. Įgimtos energijos ir darbštumo skatinamas stoja tuoj į Kauno Vytauto Didžiojo universitetą teisės ir ekonomikos studijuoti. Studijas baigia 1930 metais, gaudamas teisininko ir ekonomisto diplomus.

1926 metais gruodį, po perversmo, vėl priimamas kariuomenėn ir skiriamas prie Krašto Apsaugos Ministerio generolu ypatingiems reikalams. Šias pareigas eina iki paleidimo atsargon 1932 metais.

1927 metais Grigaliūnas-Glovackis buvo pakeltas į generolus leitenantus, o prieš paleidžiant į atsargą — į pėstininkų generolus. Už dalyvavimą ir pasižymėjimą Nepriklausomybės kovose apdovanotas IV ir V-to laipsnio Vyties Kryžiais su kardais, Gedimino ordenu II-ju laipsniu, Savanorių, Nepriklausomybės Dešimtmečio, Klaipėdos Atvadavimo ir Latvijos Nepriklausomybės karo medaliais.

Išėjęs atsargon, gen. Grigaliūnas-Glovackis atlikinėjo stažą prie Kauno Apygardos Teismo ir 1934 metais buvo paskirtas advokatu.

Per pirmąją bolševikų okupaciją nuo suėmimo išsislapstęs, antrą kart bolševikams Lietuvon užėinant, Grigaliūnas - Glovackis su šeima irgi patraukė tremties keliais, nuvedusiais su kaktuvininką Kolumbijon, kur jis šiuo metu su žmona ir su sūnaus Adomo-Gedimino šeima gyvena Tunjos mieste.

Tai buvo trumpa apybraiža įvykiais gausaus, turtingo gyvenimo. Paties gen. Grigaliūno-Glovackio atsiminimai, kuriuos rengiasi spausdinti Nidos knygų klubas Londone, daug išsamiau pateiks visuomenei su kaktuvininko biografinį atvaizdą.

Šiandien gi būtų pravartu lietuviškai visuomenei pagerbti gen. Grigaliūn-Glovackį jo 70-ties metų amžiaus sukakties progą, kaip ryškų lietuvių tautos gyvy-

SKAUTAI

SVEIKINA VIII JAMBOREE

"Skautų Aido" Nr. 8 skirtas šiuo metu Kanadoje vykstančiai 8-jai pasaulinei skautų Jamboree. Jame yra lietuviškasis sveikinimas atkartotas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis. Taip pat yra atspausdinti trimis svetimomis kalbomis straipsniai.

Angliškajame straipsnyje pabrėžiamas skaudus lietuviškosios skautybės likimas anapus geležinės uždangos ir Vyriausiojo Skautininko a. a. pulk. Juozo Šarausko kančios bei mirtis nuo okupanto rankos.

Prancūziškajame rašiny nupasakojama lietuviškosios skautybės istorija ir kelias į pasaulinę skautų šeimą. Pirmenama, kad prancūzai skautai buvo mieli mūsų svečiai 2-joje Tautinėje Stovykloje, A. Panemunėje. Mūsų skautai dalyvavo Taikos Jamboreje — Moisson, Prancūzijoje, 1948 metais.

Vokiškajame straipsnyje nupasakojamas 1922 m. Lietuvoje gimusio "Skautų Aido" kelias per tremtinių stovyklas iki svetimųjų Kanados krantų.

Šis "Skautų Aidas" nuvežtas Jamborėn turi didelį pasisekimą tarp stovyklautojų. Panašų jo numerį mūsų skautai dalino kiemeis skautams 7-joje Jamboreje — Bad Ischl, Austrijoje, 1951 metais.

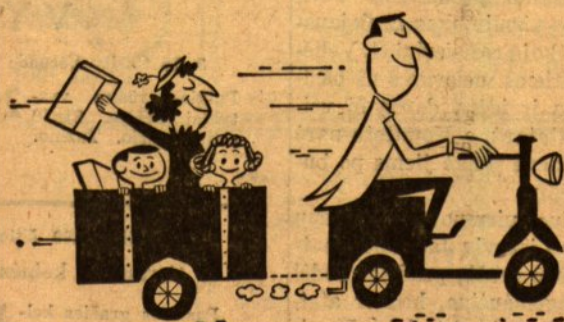
SUDARYTA BROLIJOS VADIJA

Korespondencinės Brolijos Vadų Sueigos išrinkti — Vyriausiasis Skautininkas v. s. Stp. Kairys ir jo pavaduotojas s. Pr. Čeponis. Vyriausiasis Skautininkas liepos 25 d. sudarė sekancios sudėties Brolijos Vadiją: sktn. Č. Senkevičius — Spaudos ir Inf. Sk. vedėjas, jūrų sktn. L. Knopfmilleris — Jūrų Sk. Sk. ved., psktn. V. Mikalavičius — Akad. Skautų Sk. ved., psktn. VI. Morikūnas — Reikalų vedėjas, psktn. St. Naginonis — Kanados Rąjono vadeiva, sktn. A. Matonis — JAV 1-jo Rąj. vadeiva, vyr. sktn. V. Šenbergas — JAV 2-jo Rąj. vadeiva, vyr. sktn. P. Neiškis — Venezuelos Rąj. vadeiva, sktn. Ad. Venclauskas — Vokietijos Rąj. vadeiva.

Dėl Anglijos ir Australijos Rąj. vadeivų aiškinamasi. JAV 3-jo ir 4-jo rąjono vadeivos nepaskirti dėl numatytos rąjonų bingumo pavyzdį.

Jei su kaktuvininkas savo karte ir nėra vienintelė išimtis, tai kaip tik tai mums, lietuviams, ir yra svarbu. Nes didelis skaičius iš dūminių pirkų ir bakūzių socialiniais laiptais aukštai pakopusių ir valstybės kūrimo darbe dalyvavusių veteranų yra jų vaikams ir anūksams Lietuvos labai pasektinas pavyzdys. Mūsų tautos senų vyrų, jų tarpe ir gen. Vinco Grigaliūno-Glovackio, veržlumas, pajėgumas ir noras gyvenime toli nužengti yra įrodymas mūsų tautoje slypinčio gajumo, kuris Lietuvą priekels, kaip jis ją prikėlė ir prieš 37 metus.

K. D.

Keliaujat?

Užsakykit vietas... sutarkit aplankymus pakelyje... turėkit ryšį su namais... žema kaina
LONG DISTANCE

SEE INSIDE FRONT COVER OF PHONE BOOK FOR LOW RATES

Neužtenka sakyti-esu lietuvis...

P. PETRUŠAITIS

Sunkios tėvynei dienos ragina mus, viso pasaulio lietuvių, dirbti ir aukotis, ieškant priemonių jos klaidai dabarčiai sušvelninti bei jos šviesią ir laimingą ateitį užtikrinti.

Kiekvienam darbui, ypač idėjiniam, kokių tenka pripažinti mūsų pastangas lietuvių išlaidų kaimo ir laisvinimo baruose, reikalingas aktyvus, skatinantis savo didybę ir rišantis savo vertę.

Minėtų tikslų siekimas veda mus prie išvados, kad neužtenka vien būti lietuviu ar jausti vien tik gimtosios žemės trauką ir pareigą padėti pavergtam broliui. Tos sąvokos, kad ir giliausiai įstrigę į širdį yra dabarties išgyvenimai, kurie tampriai susiję su mūsų kasdienine aplinkuma. O ji yra vingiuota ir nuolatini graso dabarties smulkmenų dėka ne vieną iš mūsų paklaidinti ir atitraukti nuo to kelio, kuriuo ejo mūsų protėviai kovodami dėl laisvės ir kuriuo mes privalome eiti.

Per metus kitus ir per dešimtą yra sunku žmogiškais akimis išvėlgti pasitaikangius trūkumus ir tuo pačiu įnešti reikalingas pataisas. Ypač todėl, kad nuolatinis būdėjimas ir nuolatinė kova dėl laisvės mus pavertė savitais ir kieto būdo žmonėmis, negailestingai mus skaldo ir alina. Ir gal jau būtumėme išsibarstę smulkmenose, jei mūsų nelaikytų tvirta gija, kurią suverpė

reorganizacijos. Kitų skyrių vadejai bus paskirti vėliau.

8-JI NAUJŲŲ AKIRACIJŲ JAMBOREE

Rugp. 18 d. Niagara-on-the-Lake, Kanadoje, prasidėjo 8-ji pasaulinė skautų Jamboree, kuriai duotas "Naujųjų Akiracijų" vardas. Šeštadienį, rugp. 20 d., Kanados generalinis gubernatorius Vincent Massey iškilmingai atidarė šią Jambore, kurioje suvažiuavo skautai iš 66 tautų. Jų tarpe yra ir lietuvių skautų vietnės.

Savaitę prieš Jamborei prasidedant visi reprezentacinio vieneto lietuvių skautai suvažiuavo iš Bostono ir kt. vietų Montrealin, Kanadoje, kur atliko baigminių pasiruošimų šiam žygiui. Šį kartą mūsų skautai ypač stropiai ruošėsi. Teko girdėti, kad bostoniškiai žalgirėnai nuo Joninių iki išvykimo Kanadon turėjo 30 sueigų. Ruošiasi skautavimo dalykuose, bet kartu atkartoti ir lietuvištiniai dalykai — Lietuvos istorija, geografinė, Liet. Skautų S-gos istorija ir politinės tėvynės problemos. Reprezentacinio vieneto skautai turi bent po 6 skautiškas specialybes ir išlaikė skautų pirmojo patyrimo laipsnio egzaminus.

Šiuo metu Jamborei vykstant laukiame, kad mūsų skautai ras ir išnaudos visas progas išeiti į naujuosius akiračius tarptautiniame skautybės forume.

— SKS —

ATEIK DIRVAI Į TALKĄ

Dirva šiais metais švenčia 40 metų sukaktį. Sukakties atžy-

den Ave., Racine, Wis.

Džiugu, kad atsirado draugija, kuri apsiėmė išleisti taip svarbų ir reikalingą veikalą. Tenka linkėti autoriui ir leidėjams, kad jų užsimojimas ir darbas pasiektų tikslą. Netenka abejoti, kad lietuviškoji visuomenė, suprasdama reikalo svarbą, pagreitintu tempu sukels dar reikalingas lėšas.

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — išsimokėtinai. Naujausi modeliai. Lietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augčiau. V. BARTKUS. Adr.: 1031 Ansel Rd., Cleveland 3, Ohio. Telef.: UT 1-4014.

PRANEŠAME DIDIJĄ ATIDARYMĄ PEACOCK CLEANER'S. TAYLORS AND FURRIERS

20406 MILES AVE. & WARRENSVILLE

JOSŲ DRABUŽIAI TVARKINGAI ISVALOMI IR ISPROSIIJAMI.

savoj modernioj dirbtuvėj. Darbininkai igudę, nes baigę National Institute of Cleaning and Drying.

MES TAIP PAT VALOME

vestuvines suknes, kostiumus ir kitus oficialius rūbus. Pasiruoškite mokslo metų pradžiai. Jums pageidaujant atliekam per 2 valandas.

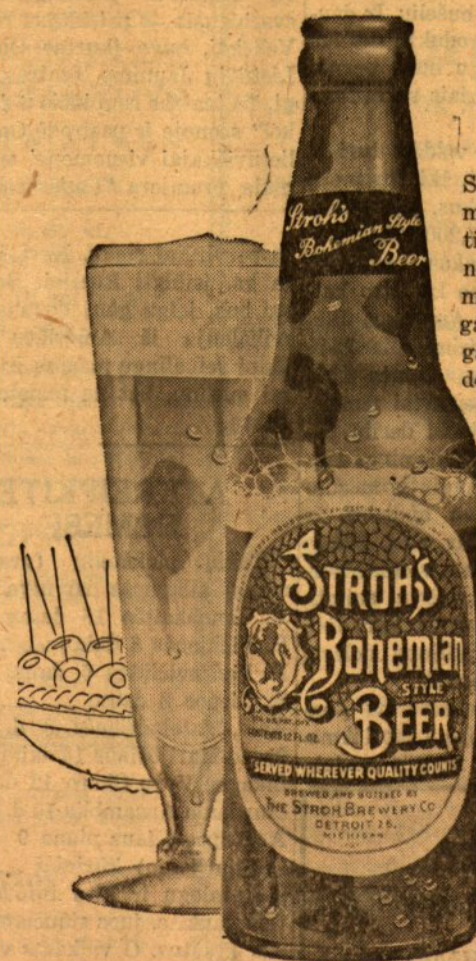
Paėmimui ir valymui šaukite:

MO 2-5717
SK 1-7232
RA 1-9182

Miles & Warrensville
Forest Ave. and East 130th St.
8135 Euclid Ave.

Visi drabužiai ir dėl gaisro ir pavogimo apdrausti.

Tikrai viskas iš gero skonio

Stroh's alaus stiklinė su jūsų mėgiamiausiu maistu yra gero skonio suderinimas ir kitiems sunkus perviršinti. Stroh's alus turi nepaprastai puikų skonį ir atsargų paruošimą, ateinantį tikrai iš 2000 laipsnių liepsnos gaminimo. Joks kitas Amerikos alus nėra gaminamas šiuo būdu. Pirkite Stroh's alaus dėžę šiandien.

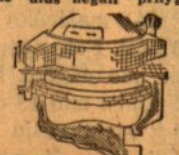
Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

SKONIS
joks alus negali prilygti

Amerikos vienintelis
alus ugnim gamintas
2000 laipsnių.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

UŽSIDEGIMAS VYKTI RUSIJON

Po pastarosios Ženevos konferencijos ir Kremliaus delegacijos planingu vaidinimu, vos tik nepasizadėjo į Maskvą vykti pats prezidentas Eisenhoweris. Vietoje savęs, jis numatė leisti į Rusiją "geros valios" tikslu, viceprezidentą Nixon. Buvo siūlymai kitais metais atkviesti į Washingtoną Bulganiną ir Chruščovą, tačiau rimtesni piliečiai įspėjo prezidentą ir visą respublikonų partiją, kad taip padarius, tikriausia bus pakenkta 1956 metų prezidento rinkimams. Juk tai būtų didžiausias įžeidimas žmonių su principu: engė demokratų su komunistų globiojimą, laimėję rinkimus pažadais kovoti su komunizmu, Eisenhoweris ir respublikonai staugė pasiduoda komunistų mulkinimui iki tiek, kad pasikviečia čia, dar daugiau amerikiečius mulkinti.

Reikia tikėtis, jei laimės rinkimus Eisenhoweris, tikrai vėliau kvies čia savo Ženevos konferencijos draugus, tarp jų ir žukovą.

Bendrai, aukštesniojo luomo amerikiečiai, politikieriai, kongreso atstovai ir šiaip pasiturintieji, užsidegę norais vyksti Rusiją lankyti, kaip niekad kitados. Vietoje, kaip kitais metais po keliasdešimt, šiemet ten lankysis gal kokie 500 politikuojančių ir sovietams tupčiojančių.

Kaip pirmiau girdamiesi kova prieš komunizmą politikieriai prašė piliečius juos rinkti, dabar grįžę iš Maskvos senatoriai ir kandidatai į prezidentus, reikalauja juos remti, nes jie buvo nusilenkti Kremliaus valdovams. Tarp kandidatų į prezidentus yra pats Nixon ir demokratų buvęs ir dabar noris būti nominuotas senatorius Kefauver.

KOMUNISTAI SPAUDOJE IR TEATRE

Prieš kelias savaites, vienas radijo žinių pranešėjas iškėlė viešumon tai, kas buvo paprastas dalykas anais Roosevelt prezidentavimo "gerais laikais" kai jis pripažino Sovietų Sąjungą. Tas pranešėjas ir 10 kitų, buvo dabar Brooklyne likviduoto laikraščio "Brooklyn Eagle" redakcijos štabo nariai, sudarę slapta komunistinę cėlę. Jis, išpažinęs savo "nuodėmes", įvardino kitus buvusius tos cėlės narius. Ir paaiškėjo, kaip jie išsiskirstę po strategines vietas kituose laikraščiuose, radijo stotyse žinių pranešėjais, komentatoriais ir t.t.

Vieni įvardintieji tuoj prisipažino, kiti gynėsi nebuve ar jau nesą komunistais, kiti griežėsi dangstyti konstituciniu įstatymu neatsakyti ir tardytojų klausimus. Iš kitų redakcijų tie anos cėlės nariai pašalinti tuoj pat, kiti palikti, kurie tuoj prisipažino ir apgailejo savo paikystės, kuri ir dabar juos, kaip tamsus šešėlis, sekioja.

Ta viena cėlė yra tik reiškinys, kaip visuose Amerikos laikraščiuose buvo įsiveisusios komunistų cėlės. Ir pati žurnalistų Sąjunga buvo komunistų kontrole.

NAUJAS OLDSMOBILE?

Norėtumėt vieną turėti?

NORITE GERO PATARNAVIMO

ir

LAISVO SUSITARIMO?

Ateikit pas Alex KUNEVIČIUS

MICHAEL OLDSMOBILE CO.

10640 St. Clair Ave.

MU 1-7000

Atidara pirmad.-trečiad.-penktad. vakarais. Šeštadienį po pietų.

BOSTON

-LAISVĖS VARPAS-

Kiekvieną sekmadienį, nuo 12:30 iki 1 val. po pietų, "Laisvės Varpo" melodijos garsai: — Ei, pasauli, mes be laisvės nenurimsim, veržiasi į kiekvieno Naujosios Anglijos lietuvių kambariuką ir keliu riedančio automobilio vidų. Tie garsai visada primena lietuviams, kad jų tėvų žemė — Lietuva raudonojo okupanto pavergtą, kad broliai ir sesės lietuviai ten žudomi, persekiojami ir į Sibirą tremiami. Jie kiekvieną lietuvių šaukia stoti į gynėjų eiles ir kovoti visais būdais iki Lietuvą atgaus laisvę.

Laisvės šauksmo garsams atilstant, pasigirsta įvairūs, nuširdūs ir momentui pritaikyti P. Viščinio žodžiai. P. Viščinis nepraleidžia nė mažiausios progos paminėti lietuvių tautai žymiųjų įvykių, minėjimų, sukaustuvių ir kasdienio lietuvių gyvenimo reikalų. Po kiekvienos kalbos, pranešimo, ar paskaitėlės, visada seka malonūs, švelnūs ir žavūs liaudies dainelių garsai. Apibėgus organizacijų kasdieninio gyvenimo reikalėlius, pasigirsta keli sakinėliai pranešimų anglų kalba. Jūs dažniausiai paskaito inž. Čaplikas mūsų jauniems broliukams ir sesutėms, čia gimusiems lietuviukams, kurie, kažkodėl, savo tėvėlių kalbos nebesupranta. "Laisvės Varpas" painformuoja ir juos apie gražiąją jų tėvėlių šalį — Lietuvą.

Tose paskaitėlėse jaunieji klausytojai supažindinami su Lietuvos istorija, geografija, kultūra, menu, nepriklausomybės laikų dideliais laimėjimais ir dabartine — žiauria krivinojo bolševiko okupacija.

"Laisvės Varpas" jiems, radijo bangomis, nupasakoja apie Lietuvos žmonių persekiojimus, deportacijas į Sibirą ir žudymą.

"Laisvės Varpo" vadovybė į tą darbą sugebėjo įtraukti ir tos radijo stoties vedėją, kuris rugpjūčio mėn. 7 d. padarė ilgoką pranešimą apie dabartinį lietuvių tautos naikinimą, deportacijas ir lietuvių kovą už savo tėvų žemę ir laisvę. P. B.

OMAHA, NEBR.

"LAPĖS SAŽINĖ" OMAHOJE

Dar vasario mėn. Lituanistinės Mokyklos mokytojų bei Tėvų Komiteto pastangomis, o svarbiausia — prisidėjus rež. G. Veličkai, buvo įkurtas Omahos Lietuvių Jaunimo Teatras. Taigi, šis teatras rugpjūčio 6 d. "Sokol" scenoje ir pasirodė Omahos lietuviškajai visuomenei su pirmąja premjera "Lapės sąžinė".

ty perviršiu rinkų. Nori, be kita ko, įsiūlyti Rusijai. Bet rusai ims, jeigu gaus dovanai. Jie reikalauja iš Amerikos savo ūkiui reikalingų mašinų ir bendrai mašinų, bet ne maisto produktų.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Tokių plokštelių (gramafonams) albumose dar nėra buvę: V. Januškaitės 15 dainų \$8.00 P. Bičienės 8 dainų \$5.50 P. Radzevičiūtės 6 dainų \$3.50 S. Liepos 8 dainų \$5.50 Kalv.-Matekaitienės 8 d. \$6.00 Švedo-Marjošiaus 14 dainų \$8.50 Čikagos Vyrų Choro 12 d. \$8.00 Čiurlionio Ansamblio 15 d. \$10.00 A. Kuprevičiaus piano 9 (Čiurlionio) kūriniai 5.00 Katalogų ir kitų informacijų reikalaukite, juos siunčiamę į visus kraštus. O vaikams vežimėliai rėto gražumo (gauti iš Europos), kainos nuo \$47.00.

Be to rasite dar šias prekes: RAŠOMAS mašinėlės visok. raid. nuo 67 dol. Foto aparatas Leica, Retina nuo 45 dol. Laikrodžius šveicariškus nuo 18 dol. Gramafonus įvairių rūšių nuo 9 dol.

Šias ir kitas čia neišvardintas plokšteles gausite pas J. Karvelį, 3322 So. Halsted St., Chicago III., tel. YA 7-0677.

„Darbingoji“ sesija

(Atkelta iš 1 psl.)

tinkamai pakeistas statutas, kuriuo leidžiama grupėms siūsti į sesiją po tris atstovus. Nebuvo užmirštas ir atlyginimo už dalyvavimą posėdžiuose klausimas (apie kurį New Yorke nebuvo pagaltota...). Jie tenai tą dalykų niekad neužmiršta... Bet atlyginimas numatytas tik vienam kiekvienos grupės atstovui (vienas tegalės ir balsuoti). Neaišku, ar į tą atlyginimą įeina tik atlyginimas už sugaištas posėdyje valandas, ar ir kelionės išlaidos. Kas bus, jei grupės pasirūpins paskirti bent po vieną atstovą iš Los Angeles, ar iš Australijos ir pareikalaus apmokėti jo išlaidas? (Vistiek, Amerikon, ar Europon!).

"Naujienos" atskleidžia vieną iš "Draugo" minėtų "daugybės" svarstytų klausimų. Būtent, kad buvę svarstyta, kaip čia išsiaiškinti Vliko atstovavimą Pavergtųjų Tautų Seime. Mat, ne visai aišku, ar ir kiek delegacija subordinuojasi Vlikui. Taigi naujas subordinacijos klausimas... Vienas subordinacijos klausimas jau sugaišino 10 metų...

* *

Mūsų korespondentas praneša, ką jam teko patirti apie tą darbingąją Vliko sesiją. Sako, ūP ir SD pasiūlymas mesti beprasmes pastangas pagydyti Vliką Reutlingene, o vietoj to kelti jį į Jungt. Valstybes ir tenai iš esmės reformuoti, susilaukęs tik jų dviejų atstovų pritarimą. Tačiau rezoliucija — palikti viską, kaip buvo, irgi susilaukusi tik 3 KD ir K. Žalkausko su E. Simo-

Veikalo autorė Alė Rūta, muzika ir dainos — G. Gudauskienės. Tai gražus ir prasmingas veikalas, kuriam pavaizduotas plėšrusis vilkas (Rusija) skriaudžia silpnusiuosius žvėrelius ir paukščius, kaip anoji valstybė savo kaimynės ir rezultate tas žiaurusis vilkas būna nubaustas.

Veikalo išpildymas tikrai puikus. Ypač nuostabi kėlė žiūrovui masinės scenos, kuriose pasirodo žvėrys bei žvėreliai, paukščiai ir gėlės, o vienok kiekvienas žino savo vietą, laiku taria skirtingą frazę, laiku replikuoja. O dauguma šių mažųjų aktorių vaidino pirmą kartą. Tat ir stebiesi žmogus, kiek reikia turėti režisieriui vaidybinio ir pedagoginio sugebėjimo ir patirties, o drauge ir kantrybės, kad apvaldyti tokią masę vaikų (apie 30 aktorių) ir išgauti iš kiekvieno atitinkamą vaidmenį.

Šiam pastatymui dainas paruošė E. Gutsauskienė, akompanavo — T. Kinsellėnė, šokius paruošė J. Totilaitė, dekoracijas — B. Sulskis, kostiumų eskizai: Daiv. V. Vijeikio ir I. Lepniakovaitės, kostiumų pagaminimui vadovavo: E. Petrikonienė ir M. Mockienė, šviesų efektai — P. Mikalauskas, dekoracijų ir scenos įrengimai: J. Deksnio, J. Dami- joniačio, V. Sederavičiaus ir J. Jablonsko. Vaidintojų visa masė, jog per daug vietos imtų juos čia išvardinti.

Vaidinimui pasibaigus, Tėvų Komiteto pirmininkas B. Čekauskas padėjo režisieriui G. Veličkai ir kitiems vadovams už pasišventimą ir įdėtą darbą šį veiklą pastatant, o Komiteto narė M. Mockienė įteikė jiems po bukietą gėlių.

Su šiuo pirmuoju vaidinimu Omahos Lietuvių Jaunimo Teatras padarė gražią pradžią. Todėl būtų pageidautina, kad ir ateityje, kiek galimybės leis, Jaunimo Teatras jų amžiui atitinkamas veikalus statytų. Scenos veikalo repetavimas ir jų vaidinimas mokyklinio amžiaus vaikams turi didelės auklėjamosios reikšmės: viena, jie iš mažens pratinami prie lietuviško kultūrinio veikimo ir tai pamėgę ir užaugę lietuvių bei nežaus, antra, repeticijomis atitauriamai nuo gatvės gyvenimo, kur paprastai tik blogo teišmōksta. J. P.

naičių pritarimą. P. Karvelis tam nepritaręs, o siūles "testi toliau platesnės bendradarbiavimo bazės įsiekimą". Tačiau P. Karvelis su šiuo siūlymu likęs solistu. Taigi, dabartinė vadovybė pasiliko remiama tik penkių balsų, vadinasi, net be absoliutinės Vliko narių skaičiaus daugumos, kurios netgi "persversminis" statuto pakeitimas reikalauja.

Išidėmėtina, kad šią rezoliuciją (palikti viską, kaip buvo) pasiūlė DF atstovas J. Kairys, o prieš ją balsavo P. Karvelis. Tada neliko be pasėkų. Ligi šiol Vliko pirmininko pavaduotoju buvo P. Karvelis. Dabar, posėdžio gale prel. Krupavičius paskelbė imąs bent 3 mėnesius atostogų — pailsėti ir pasigyditi. Pasiūlė išrinkti jo pavaduotoju J. Kairį, kuris ir buvo išrinktas — irgi tik penkiaais balsais. Vadinasi, P. Karvelis tapo "nubaustas" už maištavimą...

Tuo tarpu neaišku, kaip bus su prelatu Krupavičiaus pavaduotojo atlyginimu. Prelatas, imdamas 3 mėnesius atostogų, nuo savo "dūšios kūne palaikymo", berods, neatsisakė. Jei jį pavaduotų P. Karvelis, tai jokių keblyų nebūtų, nes jis, likdamas URT valdytoju, turi ir "dūšios palaikymą", bet J. Kairys, nebūdamas etatinėje vietoje, tuo tarpu to "dūšios kūne palaikymo" neturi. Kaip dabar bus, kai jam uždėta pareiga tris mėne-

sius eiti prelatu pareigas? Korespondentas nemini, ar naujoji sąmatoji tas numatyta.

Rezoliucija dėl sesijų šaukimo "kitose valstybėse" tapo priimta vienu, paskui, dviem, pagaliau trim balsais, kitiems susilaikant. Sako, buvę taip: kai buvo siūlyta, kad į sesiją iš Reutlingeno turi vykti tik vienas pirmininkas, visi kiti septyni susilaikę. Paskui buvę pasiūlyta, kad turėtų būti komandiruotas ir VT pirmininkas. Tada jau prisidėjęs ir K. Žalkauskas, vadinasi 2 balsai už, 6 susilaiko. Atsirado pasiūlymas, kad turėtų būti komandiruotas ir URT valdytojas. Tada jau prisidėjo ir P. Karvelis — 3 už, 5 susilaiko. Tokiu būdu gal būtų buvę galima pasiekti visų aštuonių balsų, vis pridėdant po vieną daugiau į siūnčiamų grupę. Bet prel. Krupavičius nutraukęs tolesnį balsų dinaminą, sakydamas, kad "trijų užteks". Niekas nesipriešino, ir buvę jau užrašyta, kad rezoliucija priimta vienbalsiai. Tik rytojau dieną prelatas susigriebęs ir suorganizavęs perbalsavimą, kurio rezultate į protokolą užrašyti visi šeši "konsoliduotos demokratijos" balsai...

Iš kitų "daugybės klausimų ir nutarimų" minimi:

(a) paskyrimas tolesniems šėšiem mėnesiams po 500 DM "MLT reikalams", apie kuriuos MLT nariai nedaug ką žino, išskyrus tai, kad dauguma iš tų DM (ar visos?) tenka irgi vienos "dūšios kūne palaikymui";

(b) išreikalaus iš S. Miglino 4000 DM avanso, kuris buvęs

jam išduotas bene "Kas yra Vlikas" knygelės išleidimo sąskaiton;

(c) išreikalaus iš prel. Krupavičiaus ir K. Žalkausko dienpinigių, kuriuos jie pernykštės kelionės į Ameriką metu gavę net ir už laive praleistas dienas (kur bilieto kaina apmoka ir visą išlaikymą); dėl šių nutarimų įvykdymo numatoma keblumų, nes p. Žalkauskas esąs tuo nutarimu labai pasipiktinęs, ypač, kad neturįs iš ko tų nepagrįstai gautų dienpinigių gražinti; abejojama ir dėl S. Miglino avanso atgavimo galimybių, nes garsioji knyga "Kas yra Vlikas" ne tik neišleista, bet dar nebaigta ir rašyti, o 4000 DM S. Niglino kišenėj greičiausia nėra... Nebent tik būsią galima atsiskaičyti nutraukiant po atitinkamą dalį kas mėnuo nuo S. Miglino "dūšios palaikymo" sumos.

Dar buvęs iškeltas klausimas sudaryti specialią komisiją ištirti P. Karvelio "Vestos" bankroto klausimui, bet P. Karvelis su pasipiktinimu tą mintį atmetęs ir nutarimo nebuvo padaryta. Vietoj to P. Karvelis ėmęs aiškinti, kad durys Vlikui veikti per oficialias įstaigas vis labiau užsitarančios (taigi URT veikla "plečiasi"...), ir todėl esą labai reikalinga bandyti įsijungti į įvairias tarptautines visuomenines organizacijas bei visokių internacianalus.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

Kūdikų ir vaikų reikmenų išpardavimas

\$1 iki 1.99 mergaičių vilnonės kepuraitės 69c	skrybelaitės ir Vaikų 1.99 iki 2.99 nylono ir vilnos Megztiniai 1.39	Vaikų 2.29 naujos vasaros Suknelės 1.77	Vaikų 1.99 dvigubo pliušo Pusšvarkiai 1.99
Tuzinai įvairių stilių. Parinktų spalvų ir stilių visose spalvose. Visi dydžiai 100% vilnos.	Vien vilnos stori megztiniai šviesių ir tamsių spalvų. Stiliaus pasirinkimas 3 iki 6½ dydžiai. Mažiesiems berniukams ar mergaitėms.	Parinktų kvadratų ar vienspalvės kombinacijos. Pasirinkimas iš daugelio rūšių 2 iki 6½ dydžių.	Rayon padengti populių pusšvarkiai kelių spalvų. Ryškūs, šviesūs Davy Crockett motyvas, su karpymais pakrašciais. Dydžiai 3 iki 8.

Layette Specialiai

59 c. Medvilnės marškiniai	39 c.
59 c. Austi paklojimai (su netikslumais) 17x18"	4 už 88 c.
59 c. Baby Mae deklai	2 už 88 c.
\$1 Baby Mae lopšio vystyklai	88 c.
29 c. Baby Mae dvigubo storio kelnaitės kūdikiams	4 už 88 c.
\$1 Austi paklojimai 18x34 (su netikslumais)	2 už \$1
59 c. Guminės kelnaitės	4 už \$1
69-89 c. Flanelette miegamai marškiniai	2 už 88 c.
3.99 Rayon Satin apatiniai, kompletas	2.99
1.99 Nylon vaikų drabužiai	\$1
1.99 Corduroy rūšies kelnaitės (su netikslumais)	\$1
2.99 Kūdikų lopšio deklai (su netikslumais)	\$1.99
\$1 Megzti drabužiai ir marškiniai	2 už \$1

Reg. 1.39 Flannel patiesalai

Viena pusė yra flannel, o \$1 kita guma. Geras matracų paruošimas. yardas

Reg. 1.99 lopšio, ir aukštos kedutės paklojimai

Apsaugokit savo vaiką 1.69 visam laikui. Minkšti paklojimai; standartinio dydžio. Šviesių raštų. kiekv.

Reg. 2.29 Nylono Bootee kompletas

Maži netikslumai 3 dalių komplekto susidedančio iš marškinų, mažų kelnaitių ir ilgų kojinių. Plaukama, 100% nylonas.

Reg. 1.69 lopšio deklai

Gražūs šviesių spalvų \$1 gėliniai deklai. Grožiai ir šilimai. Pilno dydžio.

Mergaičių 2.99 iki 3.99 įvairūs sijonėliai

Gražios rūšys ir spalvos pasirinkimui dydžiai 7 iki 14. Corduroy ir medvilnė yra tik dalis iš daugelio medžiagų.

Švarkai, pusšvarkiai ir kostiumai

Mergaičių 7.99 iki 10.98 Sumažinta kaina par davinim! Dabar už dalį originalios kainos. Nedidelis kiekis.

Clevelande ir APYLINKĖSE

Daug svečių Clevelande

I penktąsias š. Amerikos lietuvių sportines varžybas Clevelande, be gausių sportininkų, buvo atvykę nemažai svečių iš Detroito, Chicago, New Yorko ir kitų JAV miestų. Nemažai svečių lankėsi ir iš Kanados.

Ohio valstybės lietuvių gydytojų suvažiavimas

Ivyko Cambridge, rugpjūčio mėnesį 20-21 dienomis. Dalyvavo apie 30 gydytojų. Visoj Ohio valstybėje dabar reikia manyti, yra nemažiau kaip 50 lietuvių gydytojų.

Suvažiavime buvo padaryta eilė pranešimų ir įsteigta Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija. Valdybą išrinkta J. Stankaitis, J. Balčiūnas, D. Kesiūnaitė, Vl. Ramanauskas ir D. Degesys. Valdybos centras numatytas Clevelande.

Sugrįžo iš varžybų

Pereitą penktadienį Aldona Stempuzienė su savo mokytoja Carmela Cafarelli buvo išvykusios į Chicago dalyvauti tarpamerikinėse dainininkų varžybose, kurias laimėjo kontraltas panelė Dorothy Cole iš Seattle miesto. Vyrų grupėje geriausio Amerikos dainininko titulą išlikojo clevelandietis tenoras Robert Nagys, kuris tik pusantros metų mokėsi dainavimo Clevelando Muzikos Institute.

Minėti laimėtojai rugpjūčio 20 d. dainavo Chicago Soldiers Field stadione įvykusiame 29-ajam metiniam muzikos ir šokių festivalyje, kurio pamatyti buvo susirinkę apie 80.000 chigagiečių.

Clevelando festivalio laimėtoja Aldona Stempuzienė drauge su kitomis 50 dainininkėmis įvairių Amerikos miestų pereitą šeštadienį dalyvavo Palmer House rūmuose įvykusiame pusfinaliui, kuriuose buvo stiprių varžovių, ypatingai pirmosios vietos laimėtoja tos pačios balso grupės dainininkė Dorothy Cole.

Nūsų dainininkė ir jos mokytoja Chicagoje labai gražiai globojo Dr. ir ponis Biežiai.

Abu festivalio laimėtojus — Dorothy Cole ir Robert Nagys — sekmdienį bus galima išgirsti televizijos programoje Toast of the Town (clevelandiečiams stotis WXEL — 8 val. vak.).

Šokėjos į Columbus

Lituanistinės vysk. Valančiaus mokyklos tautinių šokių Grandinės grupės šokėjos rugpjūčio 27-28 vyksta į Columbus, Ohio, kur šoks ten vykstančioje mugėje — Ohio State Fair. Grupė vadovauja L. Sagys. Columbus miesto lietuviai kviečiami atvykti mūsų šokėjų pasižiūrėti ir tuo sudaryti joms tam tikrą sąvą aplinką. Pažymėtina, kad tėra pakviestos tik stipresniosios tautinės Clevelando grupės: be lietuvių, dar vokiečiai, ukrainai ir škotai.

MUSICARNIVAL

nuo rugpjūčio 29 iki rugsėjo 11 d. bus Guys and Dolls. Daug naujų žvaigždžių: Lois O'Brien, Jordan Hentley, Joan Kibrick, Donn Driver. Pradžią 8:30, eskmdieniais 7:30. Biletai Halle ir Burrows krautuvėse. Telefonu: MO 3-9550.

IMTYNĖS

Šią savaitę, ketvirtadienį, Cloverleaf Drive-In Arenoje bus kelios imtynės. Pagrindinės imtynės bus tarp Big Bill Miller ir Tommy O'Toole. Antrose ir trečiose imtynėse susitiks Billy Varga su lietuviu Jack Vanski ir Lou Klein su Ed Faieta.

Clevelandiečių ekskursija Jamborėn

Clevelando skautės ir skautai šį savaitgalį vyksta Kanadon, kur dalyvaus didžiulėje lietuvių skautų iškylėje 8-jon pasaulinė skautų Jamborėn. Autobusas išvyksta penktadienį, rugp. 26 d. nuo Sv. Jurgio bažnyčios. Juo važiuojantieji skautai-tės privalo susirinkti 7 val. vak. prie bažnyčios automobilių aikštėje, nes lygiai 7:30 v. v. padedama keliūnė. Prie šios iškylės prisideda ir keli privatus automobiliai.

Grandinėlės šoks juristams

Grandinėlės šokėjos taip pat pakviestos šokti tarptautiniame juristų suvažiavime, kurį rugsėjo 14 šaukia General Electric kompanija.

Bendruomenės aukos

Iš apylinkės išdo valdybos nutarimu yra išmokėta: skautų tunto žalčio stovyklai paremti \$50, Vasario 16 gimnazijos (Vokietijoje) namams išpirkti \$50, šiaurės Amerikos lietuvių penktųjų žaidynių dovanoms pirkti \$20. Naujai gautieji prašymai bus svarstomi netrukus įvyksiančiame valdybos posėdyje.

Mirė Ona Telyčėnienė

Clevelandiotė Ona Telyčėnienė, sunkiai sirgusi vėžio liga, mirė rugpjūčio mėn. 16 d. Palaidota Kalvarijos kapinėse rugpjūčio mėn. 20 d. I Clevelandą su šeima buvo atvykusi iš Vokietijos prieš šešerius metus.

Akeija kraujo aukoms

V. Valdukaičio žmonai buvo padarytos kelios operacijos, ypač sunki buvo paskutinė. Kiekvienai atveju būdavo reikalinga kraujo, kurio duodavo Valdukaičių giminės ir artimieji. Po paskutinės operacijos reikia itin daug kraujo, ir jo artimieji jau nebegali suteikti. Todėl bendruomenės valdyba kreipėsi į eilę asmenų ir tikisi, kad jos prašymas bus išklaustas.

Ona G. Michelich

geriausius sveikinimus Dirvos skaitytojams siunčia iš Calgary, Canados. Ten su šeima praleidžia atostogas.

J. J. Salasevičiai

atostogauti nuvyko į Bemus Point, N. Y., prie gražaus ežero. Visiems siunčia geriausius sveikinimus.

Prašo patikslinti

Dirvos redakciją prašo patikslinti, kad Baltijos Budžių stovyklai vadovavo M. Motiejūnas, bet ne E. Jarašiūnas. Stovyklos pavaduotojo pareigas ėjo R. Kudukis. Taip pat patikslinama, kad Baltijos Budžių laivui vadovauja G. Barzdukas, bet ne E. Jarašiūnas. E. Jarašiūnas, neseniai baigęs Clevelando būriavimo kursus, pakviestas Baltijos Budžių mokyti būriavimo.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Gegužinė

Moteryų Sąjungos 36 kuopa rugpjūčio mėn. 28 d. Nauj. Parapijos sode rengia gegužinę. Pradžią 2 val. Įėjimas 50 c. Veiks puikus bufetas. Kviečiami visi dalyvauti. Pelnas mokyklos statybos fondui.

Chimes Realty
1188 E. 79 St.

GERI NAMAI

Sv. Kazimiero parapijos rajone, Bellevue Ave., dviejų šeimų, po 4 ir 4 kamb. Naujai dažyta ir išpuošta. Gaso šildymas. Geras stovis. Kaina \$12,500. Šaukti: UT 1-0323

*

Vienos šeimos, 8 k. netoli Euclid Beach. Priėjimas prie ežero. Gaso šildymas. Gerai išlaikytas. Kaina \$10,900.

Atstovas:
VICTOR BANIONIS
ofise UT 1-0323
namuose SW 1-9568

GERI NAMAI

Keturių miegamųjų vienos šeimos. Didelis sklypas, 3 garažai. Ansel Rd., netoli St. Clair.

Gražus 2 šeimų, labai geram stovy. East 84, į šiaurę nuo Superior. Po 5 kambarius, dideli kambariai, geras židyns, garažas. Vienas butas laisvas.

P. Fratena Realty
SW 1-3734

Parduodamas namas

4 šeimų namas, po 5 kambarius kiekvienas. Mėnesio pajamos \$200. Kaina \$22,000.
7717 Aberdeen (36)

NATIONAL APETIZER

ARTHUR BAUM
999 E. 105 GL 1-9449

1952 Liebfraumilch\$1.50
Bordeaux vynas
Daniški šprotai 4 už \$0.99
Be odos ir kaulų
sardinės 4 už \$0.99
Vietinės ikros 2 uncijos \$0.27
4 " " 0.49
8 " " 0.69
1 svaras \$1.19
Importuotos ikros 1 uncijos \$0.89
2 uncijos 1.59

Visų rūšių rūkyta žuvis, unguriai

SAVE
Part Of
Every Pay

FOUNDED 1894
The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
WE WELCOME YOUR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Moteris ar mergaitė

reikalinga valyklos krautuvei tvarkyti. Nereikia patyrimo. Asmeniškai kreiptis:

Beckerman Cleaners
8026 Wade Park

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Prof. J. Balčikonio "Lietuvių kalbos žodynas" iki raidės O jau paruoštas spaudai. Pirmieji žodyno lankai jau spausdinami. Dar prieš rudenį žodynas turi būti baigtas ir atiduotas skaitytojams.

Žodyno nublėšvikinimo darbas sunkus ir nespirtus. Bolševikai tiek prigrūdė žodyną propagandinės medžiagos, nukreiptos prieš Lietuvą ir lietuvių tautą, prieš vakariečius ir ypač prieš Ameriką, prieš religiją ir visa, kas tik nebolševikiška, kartu iki žūlumo girdamiesi ir meluodami apie visokią pažangą, laimę ir laisvę sovietinėje sistemoje, kad vilniškė žodyno laida tiesiog šlykštų laikyti rankose. Antroje žodyno laidoje nebolševikiška daugiau, kaip 1000-ųjų vietų, visą bereikalingą žodynui šlamštą pakeičiant objektyvia ir neitrane medžiaga, priimtina visų įsitikinimų lietuviams ir nerizinančia skaitytojo.

Didelės žodyno leidimo išlaidos verčia leideją susilaikyti nuo rizikos išleisti jį didesniu tirazu, todėl tik užsisakiusieji iš anksto ir užsiprenumeravusieji yra užtikrinti, kad jie neliks be žodyno. Prenumeratos kaina \$8.00. Leidyklos adresas: Terra, 3333 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

SUTAUPYKIT

\$40 IKI \$100

pirkdami savo kambario vėsintuvą tiesiai iš Remington pardavėjo-atstovo. Dovanai įstatoma. Langų vėsintuvai — tiečiai iš fabriko — \$20 su taupymas.

Dėl informacijų šaukite
WO 1-2370 Alfreds Grava.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alus. Kiti gaivinantieji gėrimai. Vynai ir šampainai, vietiniai ir užsieniniai.

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Atidaryta kiekvieną dieną nuo 9 ryto iki 10 vakaro.

Krautuvė dabar tvarko lietuvis savininkas.

6903 SUPERIOR AVE.
EX 1-3311

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gelės vestuvėms, laidotuvėms ir kitiems reikalingas. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai. Augalai po 49 ct.

Gaunami money orders (galioja ir užsienyje)

ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS
6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

Baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus, laikrodžius, įrankius, žaislus ir beveik visus kitus buto ir asmens reikmenis galima pirkti iš urmo sandėlių pigiau negu išpardavime tarpininkaujant

BALTIC Supply Company

"Baltic" atstovas Br. Snarskis priminėja interesantų "Dirvos" namuose trečiadieniais. Dėl informacijų ir priėmimo laiko skambinti tel. KE 1-0210.

KREIPKITES Į MUS — GAUSIT GERIAUSI PATARNAVIMĄ

BILL SCHLEKIE PLUMBING CO.

Vincas Šlekys

ELEKTRINIS SURŲ IŠVALYMAS
VARINIŲ VANDENS VAMZDŽIŲ PRAVEDIMAS
SW 1-0327 VU 3-5063

JUMS GERI NAMAI

East 120 — St. Clair rajone labai geras vienos šeimos namas. Gaso šildymas, garažas.

RAY NAUSNERIS,
Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

Parduodamas namas

Didelis plytų, dviejų šeimų namas. Parduoda savininkas, 1442 Ansel Rd.

Teirautis vakarais: EV 2-5815

5 k. vienos šeimos namas
1385 Addison Rd.

Geram stovy. Moderni virtuvė. Gaso šildymas, garažas. Prašo \$8,500. Šaukti:
EX 1-4762

DAŽO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas

Kreipkitės ir gausite geriausią patarnavimą.

7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3844 (52)

Kai sergat — Jūs tuoj šaukiate gydytoją. Kodėl tai nešaukti žinovą, kad gerai patartų svarbiausiais saugumo reikalais ir apdraustų Jūsų ateitį.

Gyvytės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambikite: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS,
agentas

J. S. AUTO SERVICE
Sav. J. Švarcas

7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobiliui. Dideli papigiminiai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

BATŲ KRAUTUVĖ

BATŲ TAISYMAS

Sav. J. Kamaitis

1389 E. 65 St.

East 65 and Wade Park

Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Nauji batai ir batų taisymas mano krautuvėje daug žemesnėmis kainomis, negu jūs mokate kitur. Ateikit ir įsitikinkit.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prienamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus

Tel. HE 2-0683
1505 Addison Rd. (52)

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ISTATO MONCRIEF

šildymą ir oro vėsintimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus, Vynas, Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairus valgiai, šeštadienį vakarais šokiai grojant

geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Visi lietuviai laisvalaikį praleidžia savo Klube. Visos lietuvių organizacijos parengimus rengia tik lietuvių salėje.

Klubo ir salės vadovybė visus lietuvius kviečia čia nuolat lankytis, susitikti draugus ir artimuosius.

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgiėio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdlicott 1-1763

DIRVA

★★★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIUNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Kaip eiti prie Amerikoj gimusio jaunimo?

J. J. BACHUNAS, Sodus, Mich.

III

Turiu giminaitį kunigą Antaną Sabaliauską, salazietį. Tai žinomas lietuvių katalikų misionierius, ilgai darbavęs tolimojoje Indijoje. Esu daug su juo išsikalbėjęs apie jo darbus.

Kunigas Antanas man yra pasisakęs, kad jei jis būtų mėginęs indų tarpe sklepyti katalikybę tik lietuvišku ar europietišku būdu, tai niekada nebūtų galėjęs nei vieno Indijos gyventoją katalikybėn pritraukti. Bet kai jį katalikų tikybą įvesdavo kai kuriuos pačių indų papročius, priderindavo tai prie Indijos gyvenimo būdo, pažiūrų, skonio, — tik tuomet galėdavo naują tikėjimą padaryti jiems suprantamą ir įtraukti juos į katalikų eiles.

Misionieriaus kun. Sabaliausko žodžiai ir patyrimai man atrodė naudingi ir visiems lietuvių misionieriams Amerikoj gimusio lietuvių jaunimo tarpe...

Kiti čia žmonės, kitas kraštas, su skirtinga kultūra ir papročiais, kiti reikalai ir uždaviniai, — bet dėsnių tas pats.

Ką čia kalbu, žinau gerai, kad už tai galiu būti iš mūsų muzikų ir patriotų skaudžiai pabartas. Ne vienas gal pasakys, kad tuo aš "išduodu lietuviškumą" arba jį labai suvulgarinu. Ir aš nesileisiu į gilius išvedžiojimus. Tie išvedžiojimai gali būti imantrūs ir be galo gražūs. Yra tik viena bėda — kuo gražesni išvedžiojimai, tuo jie mums ligšiol mažiau tepadėdavo išlaikyti lietuviškai gimusį jaunimą lietuvių tarpe!

Baisiai "nemandagi" ir "nemoksliška" mintis, bet kas iš jų su drįstumėt tvirtinti, kad gyvenime yra netaip?

Jieškant atsakymo į tuos klausimus, žinau, kad nesu pirmas, nei paskutinis. Šimtai yra lauzė dėl to galvas, dar kiti šimtai lauzys. Gal koks genijus suras visai naujus ir geresnius būdus. Bet aš iš praktikos nežinau, kad vienas iš sėkmingiausių būdų buvo, tai Antano Vanagačio pavartotasis ir mūsų daugelio, net Amerikoje gimusių (kaip Antano Olio...) nuoširdžiai patartas ir paremtas.

Tai dėsnių, kad prie Amerikoj gimusio lietuvių jaunimo reikia eiti jam suprantamais būdais ir keliais.

Vėl paimekime paprastą pavyzdį.

Lietuvių liaudies dainos gražios, ir mes daugelis visiškai sutinkame su Dr. J. Balio, kad tos liaudies dainos ir bendrai lietuvių tautosaka yra vienas iš didžiausių turtų išieivijoje lietuviškai dvasiai išlaikyti. Aš pats vienu kitu centu dėjausi, kad palengvinčiau Dr. Balio vieną kitą knygėlę, pilną tokio turto, išleisti...

Bet va, — tegu mūsų chorai tadinuoja dainas, kur būtų žodžiai: "grėbiau lanką šienelį...", arba — "sėjau rūtą, sėjau metą...", arba — "linelius sėjau, linelius roviau, linelius kūliau...", arba net "sėriau žirgelį per nedelę" ir šimtus panašių eilučių.

Ar jūs norite, kad tas dainas Amerikoj gimęs lietuviukas dainuotų su pamėgimu chore ir ypač namie, savo šeimoje, ar kad pats vienas niūniuotų? Tuo atveju jūs norėtumėt stebuklo.

Kodėl? Juk Amerikoj gimęs lietuviškas jaunimas yra daugiausia miestietiškas. Jis yra susiliejęs su miesto aplinka, jo gyvenimo būdais ir papročiais. Apie šienelį, rūtą-metą, linelius jis ne ką ir tegirdėjęs. Jo tėvai, draugai, pažįstami tokių dalykų nei sėja, nei rauna, nei pjauna. Apie žirgelio šėrimą per nedelę jam nei ne galvoj. (Žinote, apie kokį "žirgelį" jis kasdien rūpinasi ir kuo "sėria" per nedelę?)...

Tad tokių dainų ir jų žodžių Amerikos mieste gimęs ir augęs lietuvis "nebeima", jis jų ir negali "imti". Jis reikalingas tokių dainų, ir jų pilna aplinkui. Ir jei lietuviui jam neduos panašių lietuviškų, su linelių kūlimu mes nebegalime jo suidominti.

Skaudus gal tai dalykas, bet kaip kitaip gali būti?

Kiek žinau ir kiek iš lietuviškų plokštelių (Sabaniausko, Dolosio ir kt.) esu pats girdėjęs, ir Lietuvoj visokie tangai ir kiti vadinami "bambatryniai" taip pat buvo sulietuvinami, nes jaunimas jų reikalavo, juos mėgo, be jų negalėjo apsieiti. Šalia kitų gerų dalykų, reikėjo duoti ir jų, ir nemanyčiau, kad buvo koks "nusikaltimas".

Vanagaitis tuo keliu ėjo prie Amerikoj augusio mūsų jaunimo. Vaisiai buvo, bendrai pamėgus, geri.

Dabar naujieji ateiviai eina kitu keliu. Jų darbas ir pasiekti meniniai laimėjimai yra be galo

NUKENTĖJO WATERBURIO LIETUVIAI

Miesto pakraščiu tekas menkas upeliukas buvo taip patvėnęs, kad to potvynio nuostoliai ketvirtą dieną dar nežinomi tiksliai. Težinoma, kad jie sieks virš dešimties milijonų dolerių. Tuo tarpu priskaičiuota apie 20 skenduolių, apie 50 nuplautų namų ir apie 100 žmonių pasigendama. Reikia manyti, kad pastarojo skaičiaus gera dalis bus surasta nuplautų namų griuvėsiuose.

Potvynio banga užėjo staiga upelio aukštupy (Torrington, Conn.) esančiai užtvankai įlūžus. Pavojaus zonoje esančių namų gyventojai buvo keliami po vidurnakčio ir raginami išsikraustyti. Kurie paklausė, kurie ne. Pastarųjų dalis vėliau buvo išgelbėta nuo plaukiančių namų stogų, gi dalis tokiu būdu ir bus suradusi galą.

Daugiausia nukentėjo lietuviškoji miesto dalis, Brooklynas. North Riverside gatvėje vos keli namai belikę stovėti upės pusėje, tačiau daug nuostolių padaryta ir kitose gretimose gatvėse. Nukentėjo namų savininkai ir jų gyventojai, nukentėjo ir prekybininkai. Visas miestas kurį laiką buvo, o dalis ir tebėra, be elektros šviesos, be gaso, be geriamo vandens. Šv. Juozapo parapijos mokykla paversta benamių prieglauda. Pasigendamų asmenų sąrašas pusę pavardžių skamba lietuviškai. Tikslėnių žinių apie potvynio padarinius patikslinsime vėliau, kai jie bus patikslinti. V. V.

gražūs, gal didžiausi, kokius kada čia turėjome. Bet tame darbe ir tedalyvauja, kaip pradžioje esu minėjęs, vien tik naujieji ateiviai. Čia gimęs jaunimas vis neįsitraukia. Gal net tolsta ir tolsta.

Taigi, ir maniau, kad reikėtų dar tuos klausimus gerai pergaltuoti. Seniau esu apie tai jau kalbėjęs su muziku Mikulskiu, bet jis šiuo klausimu nebuvo sukalbamas. Jis turi savo nusistatymus, ir aš jų nepeikiu. Bet aš norėčiau kviesti Mikulskį, prof. Banaitį, Jakubėną ir daugelį kitų vis dar pagalvoti: kaip su daina priėti prie Amerikoj gimusio jaunimo? Kas daryti, kad daina ir žodžiai įeity į jaunimo širdį?

ONAI TELYČĖNIENEI

mirus, Alfonsui Telyčėnui ir vaikams nuoširdžią užuojautą reiškia

V. ir J. Minkūnai

ONAI TELYČĖNIENEI mirus,

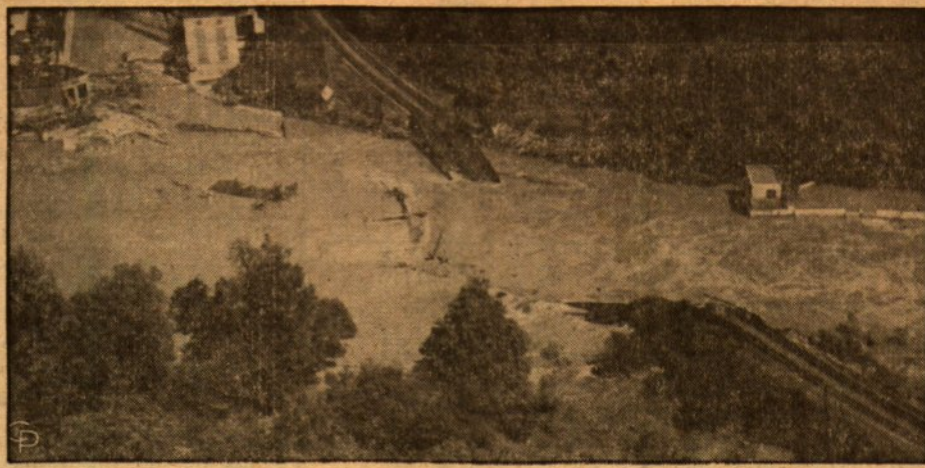
Telyčėnų šeimai gilią užuojautą reiškia

Eugenija ir Kostas Gasparaičiai

ONAI TELYČĖNIENEI mirus,

Telyčėnų šeimai reiškia gilią užuojautą

D. ir S. Asevičiai

Jūrų audros Diana sukelti potvyniai daug kur išardė pylimus, sugriovė tiltus ir sugadino geležinkelius.

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

PO SPORTINIŲ ŽAIDYNIŲ

Su dideliu susidomėjimu Clevelande lanktos 5-ju S. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių II-jo rato varžybos pasiliko jau praėityje. Praėjusį savaitgalį 132 sportininkai ir sportininkės iš įvairių JAV-ųjų ir Kanados vietovių, atstovaujant 10 sporto klubų, susirinko išbandyti savo jėgas lenovojoje atletikoje, plaukyme, lauko tenise ir futbole. Tai buvo tąsą gegužės 28-29 d. New Yorke įvykusių šiu žaidynių I-jo rato varžybų, kur buvo rungtiniamis krepšinioje, tinklinioje, stalo tenise ir šachmatuose. Pasitaikius gražiam, nors ir gėromai karštam orui, žaidynės būna, atidarymo ceremonijoms.

praėjo gana sklandžiai, sutraukdamos keletą šimto žiūrovų. Išskyrus futbolo aikštę, visos žaidynių vykdymo vietos praktiškai buvo beveik vienoje vietoje. Turint galvoje, kad ir pati žaidynių programa buvo gana patogi išdėstyta, žiūrovai turėjo progos gerai sekti žaidynių eigą.

Iškilmingas žaidynių atidarymas įvyko šeštadienio popietę Patrick Henry High School stadione. Nešdami 1935 m. Kaune įvykusios Tautinės Olimpiados vėliava, žaidynių dalyviai parado rikiuotėje apžygiavo apie stačią išsiriukuodami prieš trigerokai karštam orui, žaidynės būna, atidarymo ceremonijoms.

Mielam bičiuliui, dailininkui

PETRUI KIAULĖNUI mirus,

jo žmoną Vasią, dukrelę Laurą ir visus vėlionės artimuosius širdingai užjaučia ir drauge su jais liūdi

Bronė, Jonas, Auksė ir Rūta Paplėnai

Inž. JONUI PUŠKORIUI,

jo tėveliui mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

PLIAS,

Clevelando skyrius

Mielam kolegai Dr. PUŠKORIUI,

jo tėveliui mirus, gilią užuojautą reiškia

Gydytojų korp. Fraternitas Lithuanica

Clevelando skyrius

Mielai bendrų studijų draugei

ANTANINAI PUŠKORIŲTEI,

jos mylimam tėveliui mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Bronius Gražulis su žmona

Daktarui VIKTORUI PUŠKORIUI,

netekusiam brangaus tėvelio, reiškia nuoširdžią užuojautą

Anelė ir Gerardas Juškėnai

Mylimam tėveliui mirus,

kol. JONUI PUŠKORIUI

reiškia gilią užuojautą.

Clev. Stud. Skyr. valdyba ir nariai

Brangiajai mamytei mirus,

kol. V. TELYČĖNUI

reiškia nuoširdžią užuojautą

Clev. Stud. Skyr. valdyba ir nariai

Sugrojus Amerikos ir Lietuvos Himnus, Vid. Vakarų Sporto Apyg. vadovas Alg. Nasvytis pakvietė A. L. B-nės pirmininką St. Barzduką atidaryti žaidynes. Po St. Barzduko atidaromosios kalbos LSK Žaibo sportininkui A. Paškoniui perskačius iškilmingą sportininkų pasižadėjimą, žaidynių dalyviai apleido aikštę, pasiryžę garbingai tarpusavyj rungtyniauti.

1954 m. įsteigtą Diplomatinijos Sefo pereinamąją taurę skirtą klubiniam nugalėtojų vyrų ir moterų klasėse (klubui, surinkusiam daugiausia taškų visose sporto šakose per abiejų žaidynių ratų varžybas) laimėjo Chicago LSK Perkūnas surinkęs 71 tašką, nežiūrint, kad pirmojo rato varžybose New Yorke visai nedalyvavo. Pereitų metų nugalėtojas Toronto LSK Vytis gavo pasitenkinti 2 vieta su 49 tašk. Toliau seka Clevelando LSK Žaibas 46 tašk., New Yorko LSK (27½), Chicago LSK Lietuvis 22½ tašk. ir kt.

FASK-to pereinamąją dovaną klubiniam nugalėtojų jaunių ir mergaičių klasėse jau antri metai iš eilės laimėjo Clevelando Žaibas, surinkęs 53 taškus. Toliau seka Chicago Perkūnas 26 tašk., Chicago Gintaras 13 ir Toronto Vytis 5 tašk.

Futbolo varžybose dalyvavo 3 komandos: pereitų metų meistris Toronto Vytis, Detroito Kovas ir neseniai įsisteigęs Chicago Liet. Futbolo Klubas. Burtų keliu suskirstius komandas pirmą dieną Toronto Vytis įveikė Chicago LFK, pasekmė 3:1. Dar lengviau torontiečiai susidorojo antrąją dieną finalinėse rungtynėse su Detroito Kovu 4:0 ir tuo būdu jau antri metai iš eilės iškovojo meisterio titulą ir Tėvų Pranciškonų pereinamąją dovaną. Detroito Kovai laimingai ištraukus burtus teko 2 vieta.

Lengvojoje atletikoje didžiausi varžovai buvo Chicago Perkūnas ir Clevelando Žaibas. Vyrų ir moterų grupėje Perkūnas

ir Žaibas surinko po 45 taškus, Toronto Vytis 14 tašk., Chicago Gintaras 8 tašk. ir ASK Lietuvis 5 tašk.

Jaunių ir mergaičių grupėje Žaibas buvo aiškus nugalėtojas su 49 tašk. Toliau sekė Perkūnas 26 tašk., Vytis 5 tašk. ir Gintaras 3 tašk.

Lengv. Atletikos vyrų klasėje, nedalyvaujant visai eilei geriausių lengvatletų, kaip J. Vodopaiui, V. Adamkavičiui, Z. Puzinauskui, J. Puškoriui ir kt., pasekmės buvo silpnokos. Ryškiau išsiskyrė A. Liutkus ir H. Pikturna (abu LSK Žaibas).

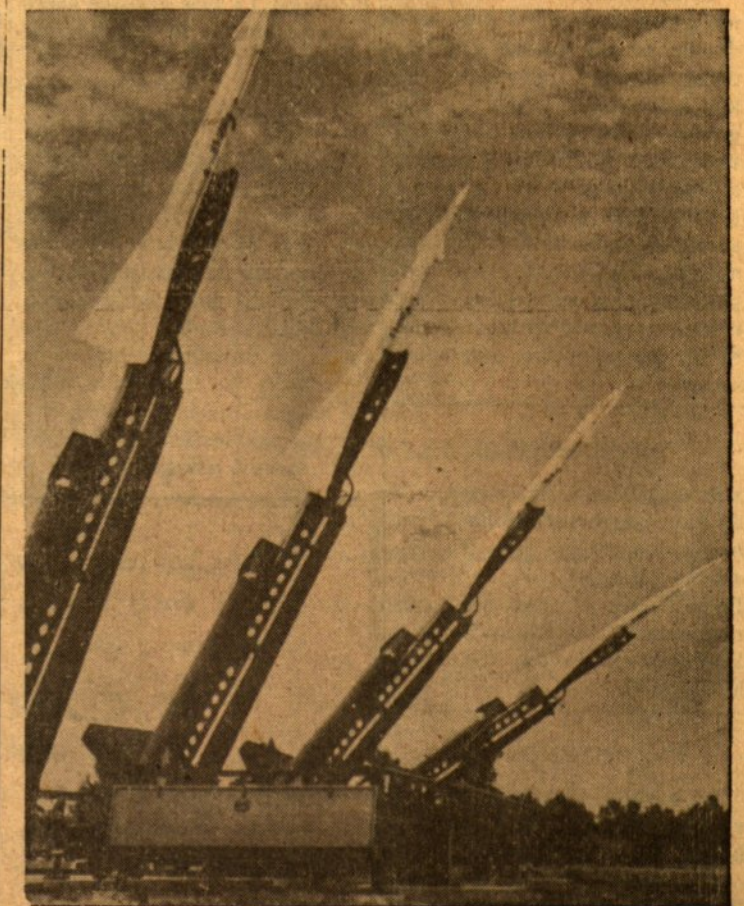
Moterų grupėje dvi žinomos mūsų lengvatletės E. Šikšniūtė (Žaibas) ir D. Točlauskaitė (Perkūnas), be abejo, buvo žymiausios figūros šių žaidynių lengv. atletikos varžybose.

Jaunių ir mergaičių klasėse matėsi visai neblogas prieauglio. J. Paukštėlis (Perkūnas) pasiekė net 2 geriausias tremties pasekmes: rutulio (12 lbs.) stūmimo 44' 7" (13.58 m) ir disko metimo 125' 2" (38.15). Kitą geriausią tremties pasekmę pasiekė Sakalūskas (Perkūnas) jaunių 200 m bėgime, prabėgęs per 24.2 sek. Gerus duomenis turi ir M. Motiejūnas (Žaibas). Iš mergaičių klasės išsiskyrė V. Titaite, I. Besperaitytė ir J. Laičkaitė (visos Žaibas).

Plaukyme taškais didelę persvara laimėjo Chicago Perkūnas, surinkęs 21 tašką. Toliau seka Hamiltono Kovas 11 tašk., Vytis 2 tašk., Žaibas ir Detroito Kovas po 1 tašką. Iš paskirų plaukikų pažymėtini Giedraitis (H. Kovas), Grina (Perkūnas), G. Barzdukas (Žaibas) ir Martinaitytė (Perkūnas). Šį pirmą kartą žaidynėse vykdoma sporto šaka, susilaukė didelio susidomėjimo tiek dalyvių tiek ir žiūrovų tarpe. Reikia tikėtis, kad ši atgaivinta sporto šaka ir ateityje nebus užmesta.

Vis daugiau populiarumo įgaunantis lauko tenisas sutraukė arti 30 dalyvių. Vyties ir Rochesterio Sakalo žaidėjai dominavo aikštėse. Vyrų vienetą laimėjo Žukas (Vytis) finale įveikęs žinomą krepšininką Vyt. Grybauską. Moterų vienetą laimėjo D. Oželytė (ASK Lietuvis) nugalėjusi V. Zubkūtę (Perkūnas). Mišriame dvejetė D. Oželytė (ASK Lietuvis) ir L. Andriejauskas (Gintaras) baigė įveikę Mieliauską ir V. Zubkūtę (abudu Perkūnas).

Laimėtojai visose sporto šakose gavo gražias dovanas ir skoningus dail. Vyt. Raulinaičio pagamintus diplomus. Kitame numeryje duosime techniškas varžybų pasekmes, dovanų aukotojų sąrašą ir bendras išvadas.

JAV miestus ir svarbesnes strategines vietas nuo oro puolimų saugoti įrengiamos priešlėktuvinės elektroninių raketų stotys. Nuotrauka iš Chicago apylinkės stočių, kuri buvo aprodyta laikraštiniams.